

HUMANISTINEN
AMMATTIKORKEAKOULU

OPINNÄYTETYÖ

Tytöt mukana kehittämässä Haaga-Kaarelan nuorisotyöyksikön tyttötoimintaa

Ina Körkkö

Kansalaistoiminnan ja nuorisotyön koulutusohjelma (210 op)

11/2015

HUMANISTINEN AMMATTIKORKEAKOULU

Kansalaistoiminnan ja nuorisotyön koulutusohjelma

TIIVISTELMÄ

Työn tekijä lina Körkkö	Sivumäärä 48 ja 6 liitesivua
Työn nimi Tytöt mukana kehittämässä Haaga-Kaarelan nuorisotyöyksikön tyttötoimintaa	
Ohjaava(t) opettaja(t) Markus Söderlund	
Työn tilaaja ja/tai työelämäohjaaja Helsingin kaupungin nuorisoasiainkeskus, Haaga-Kaarelan nuorisotyöyksikkö	
Tiivistelmä <p>Opinnäytetyöni tavoitteena oli nimensä veroisesti Helsingin Haaga-Kaarelan alueella järjestettävän tyttöjen toiminnan kehittäminen. Työn tilaajana toimi Helsingin nuorisoasiainkeskus, ja sen alaisuuteen kuuluva Haaga-Kaarelan nuorisotyöyksikkö.</p> <p>Tyttötoiminnan kohderyhmänä ovat alueella asuvat 13-18-vuotiaat tytöt. Idea toiminnasta lähti liikkeelle nuorista itsestään keväällä 2014. Tämän myötä tytöille on järjestetty erilaisia tapahtumia sekä pienryhmätoimintaa. Syksyyn 2015 mennessä järjestetyn toiminnan pohjalta haluttiin lähteä kartoittamaan tyttötyön tulevaisuudennäkymiä kyseisellä alueella.</p> <p>Tärkeimpiä suuntaviivoja opinnäytetyölleni ovat antaneet sukupuolisensitiivinen työ sekä tyttötyö, joka on yksi sukupuolisensitiivisen työotteen menetelmistä. Myös sosiaalinen vahvistaminen ja nuorten vaikuttaminen ovat vahvasti esillä opinnäytetyössäni. Toimintaa halutaan järjestää yhdessä tyttöjen kanssa ja kehittää heidän toiveidensa mukaiseksi.</p> <p>Keräsin materiaalia kehittämistyötä varten kyselyn avulla. Kyselyllä pyrin selvittämään, ovatko tytöt edelleen kiinnostuneita osallistumaan heille tarjottavaan toimintaan, ja millaista toimintaa he haluaisivat heille järjestettävän. Kyselyä jaettiin nuorisotaloilla sekä sähköpostin kautta alueen tytöille. Kyselyn vastausten perusteella tein kehitysehdotuksia tyttöjen toiminnan parantamiseksi. Ehdotuksia suunnitelllessani hyödynsin myös aiemmin järjestettyyn tyttötoimintaan osallistuneiden nuorten antamaa palautetta.</p> <p>Sukupuolisensitiivisyys ja sen erilaiset menetelmät ovat yhä enemmän esillä juuri nuorten kanssa tehtävässä työssä. Tyttötyön tärkeys korostuu nuorisotalojen arjessa, koska tavallinen talotoiminta ei useimmiten osallista tyttöjä yhtä paljon kuin poikia. Opinnäytetyöstäni esille nousevia tyttötyön kehittämisen keinoja voi hyödyntää myös muilla nuorisotaloilla. Opinnäytetyöstäni voi saada myös eväitä ja ideoita tyttötyön aloittamiselle nuorisotalolla, mikäli mallia toiminnalle ei ole aiemmin ollut.</p>	
Asiasanat nuorisotyö, sukupuolisensitiivisyys, tyttötyö, sosiaalinen vahvistaminen, vaikuttaminen	

HUMAK UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES
Degree Programme in Civic Activities and Youth Work

ABSTRACT

Author Iina Körkkö	Number of Pages 48 and 6 attachments
Title Developing the girl work with co-operation of girls at Haaga-Kaarela youth work unit	
Supervisor(s) Markus Söderlund	
Subscriber and/or Mentor Youth Department of Helsinki, Haaga-Kaarela youth work unit	
Abstract <p>The aim of this thesis was to develop girl work done by youth workers in Helsinki, Haaga-Kaarela district. Subscriber of the research was the Youth Department of Helsinki and Haaga-Kaarela youth work unit.</p> <p>The target group of girl work is 13-18 year old girls living in the area of Haaga-Kaarela. The idea for girls' activity came from the girls themselves in spring 2014. After that the youth workers have organized some events to girls only and also a small group action. Now when it's autumn 2015 we wanted to do a research about the future perspective of girls' activity at Haaga-Kaarela district.</p> <p>The most important guide lines of my thesis are gender sensitive work and girl work. Girl work is one of the methods that are used in gender sensitive youth work. Social strengthening and youth's affection are also on view in this thesis. Youth workers want to arrange and develop the action together with the girls.</p> <p>The method that I used to claim the material for the research was inquiry. We wanted to find out whether the girls are still interested in participating in the activities offered to them or not. The aim was also to collect information of what kind of activities girls would like to participate in. The inquiry was shared to girls at youth houses and via e-mail. I made some suggestions about improvement of girls' activity for Haaga-Kaarela youth work unit. Improvement suggestions were based on answers that I got from the inquiry. I also used feedback given by girls who had taken part in girls' activity earlier.</p> <p>Gender sensitive work and its methods are often on display nowadays, especially when we are talking about youth work. The importance of girl work is also highlighted in daily bases at youth houses. The truth is that girls don't participate in action as often as boys do at youth houses. The methods used in this thesis can be transferred to other youth houses and can also be used to improve the girl work done by youth workers there. If they don't have any action for girls they can also get some ideas and tools to start organize some girls' activity at their youth houses.</p>	
Keywords youth work, gender sensitivity, girl work, social strengthening, affection	

SISÄLLYS

TIIVISTELMÄ	
1 JOHDANTO	5
2 OPINNÄYTETYÖN TAUSTAORGANISAATIO	7
2.1 Helsingin nuorisoasiainkeskus	7
2.2 Haaga-Kaarelan nuorisotyöyksikkö	8
2.3 Haaga-Kaarelan nuorisotyöyksikön tyttötyön nykytilanne	10
3 KESKEISIMMÄT KÄSITTEET JA TIETOPERUSTA	13
3.1 Nuoruus ja nuoruuden kehitystehtävät	13
3.2 Sukupuolisensitiivisyys	16
3.3 Sukupuolisensitiivisyys nuorisotyössä	17
3.4 Tyttötyö	19
3.5 Sosiaalinen vahvistaminen	20
3.6 Sosiaalinen vahvistaminen ja tyttötyö	21
4 NÄKÖKULMA JA TIEDONKERUUMENETELMÄT	22
4.1 Näkökulmana nuorten ääni	22
4.2 Kysely tiedonkeruun menetelmänä	24
4.3 Kyselyn haasteet	26
5 TULOKSET	28
5.1 Kyselyn vastaukset ja vastausten analysointi	28
5.2 Kehittämisideat	37
5.3 Kehittämisideoiden jalkauttaminen toimintaan	43
6 LOPETUS	44
LÄHTEET	46
LIITTEET	49

1 JOHDANTO

Nyky-yhteiskunnassamme keskustellaan paljon erilaisista sukupuoleen liittyvistä seikoista. Tällaisia asioita on esimerkiksi se, mikä on naisen ja mikä miehen rooli maailmassa. Tehdään jakoja sille, mitkä ovat naisten töitä ja mitkä tehtävät taas miehille ominaisempia. Useimmiten sukupuolierottelu alkaa jo lapsena. Sanotaan, että pojat ovat villimpiä, suurempia eivätkä näytä tunteitaan toisin kuin tytöt, jotka puolestaan ovat herkkiä, lahjakkaita koulussa ja joilla on lupa vaihtaa mielipidettään joka viides minuutti. Vanhempana taas sanotaan, että miehet tarvitsevat paksun ohjekirjan tulkitakseen monimutkaista naista, ja naisia taas ärsyttää, kun mies ei puhu eikä pussaa. Mutta mitä nuorisotyöntekijät voivat tehdä, jotta nämä, useimmiten melko syvällekin juurtuneet sukupuolistereotyytiat voitaisiin nähdä jo nuoruudessa ominaisuuksina, jotka voivat koskettaa niin naista kuin miestä, eikä vain jompaakumpaa sukupuolta?

Opinnäytetyöni pohtii sukupuolisensitiivistä työtettä osana nuorisotyötä ja pureutuu tyttötyön tarpeellisuuteen erityisesti nuorten kasvatuksessa. Päätehtävänä puolestaan on Helsingin Haaga-Kaarelan alueella tehtävän tyttötyön kehittäminen. Tavoitteena on kerätä tietoa ensinnäkin siitä, onko alueella asuvilla tytöillä ylipäänsä kiinnostusta ja motivaatiota osallistua tyttötoimintaan, ja toisekseen siitä, millaista toimintaa he haluavat heille järjestettävän. Kartoitan toiveita myös siitä, missä tiloissa toiminta pitäisi tyttöjen mielestä tapahtua, ja mitä kautta tytöt mieluiten haluaisivat kuulua toiminnasta. Näiden seikkojen avulla pyrin tarjoamaan Haaga-Kaarelan nuorisotyöyksikölle konkreettisia työkaluja toiminnan kehittämiseen. Opinnäytetyön toiseksi viimeisessä luvussa esittelen kehitysehdotuksia, jotta toiminnasta saataisiin tulevaisuudessa mahdollisimman mieluisaa kohderyhmälle.

Opinnäytetyöni tilaajana toimii Helsingin kaupungin nuorisoasiainkeskus, ja tarkemmin Haaga-Kaarelan nuorisotyöyksikkö. Haaga-Kaarelan nuorisotyöyksikön alueellisessa toiminnassa on mukana tällä hetkellä neljä eri nuorisotilaa: Kannelmäen nuorisotalo, Malminkartanon nuorisotalo, Haagan nuorisotalo sekä Nuorisokahvila Clubi. Nuorisoasiainkeskuksessa meneillään olevan organisaatiomuutoksen myötä Haaga-Kaarelan nuorisotyöyksikön toiminta kuitenkin muuttuu vuoden 2016 alkupuolella. Tämän vuoksi myös opinnäytetyössäni esille nousevat kehitysideat mukailevat nuori-

soasiainkeskuksen uuden suunnan myötä voimaan astuvaa yksikköjakoa. Kyseistä jakoa käsittelen enemmän Haaga-Kaarelan nuorisotyöyksikköä koskevassa alaluvussa.

Opinnäytetyöni jakautuu neljään eri sisältöluokkaan, joita täydentää tämä alun johdanto sekä viimeisenä lopetuskappale, jossa pyrin summaamaan pohdintani ja palaamaan vielä kohta esittämiini ydinkysymyksiin, joihin tällä tutkimuksella etsin vastauksia. Johdannon jälkeen esittelen tilaajaorganisaatiota sekä Haaga-Kaarelan alueella aiemmin järjestettyä tyttötoimintaa. Kyseisessä luvussa pureudun lisäksi siihen, miksi toimintaa halutaan juuri tällä alueella kehittää, ja mitkä ovat lähtökohdat toiminnan parantamiselle. Toisen luvun aiheena on opinnäytetyössäni eniten esillä olevien käsitteiden määrittely. Näitä käsitteitä ovat muun muassa sukupuolisensitiivisyys ja sen erilaiset muodot nuorisotyön kentällä. Käsitteiden myötä siirrytään tutkimuksessa käytettyihin menetelmiin sekä tutkimuksen näkökulmaan. Viimeinen sisältöluokka ennen lopetusta puolestaan keskittyy tarkastelemaan tutkimuksen tuloksia sekä sitä, mikä on kaikista olennaisinta tutkimuksen kannalta, eli kehittämiskohteita ja ehdotuksia sekä suunnitelmien jalkauttamista toimintaan.

Tyttötyötä Haaga-Kaarelan alueella on järjestetty jo aikaisemmin. Toiminta on kuitenkin vielä sen verran uutta, että juuri tässä vaiheessa on tärkeää tarkastella toiminnan tulevaisuudennäkymiä ja kohderyhmän toiveita. Ydinkysymyksiä opinnäytetyötäni ajatellen ovat muun muassa seuraavat pohdinnat. Mitkä ovat niitä aiheita, joita 13–18-vuotiaat Helsingin Haaga-Kaarelan alueella asuvat tytöt haluavat tyttöjen toiminnassa käsitellä? Mitä ovat ne menetelmät, millä näitä seikkoja voidaan nostaa esille, ja millaisen toiminnan kautta erilaisia teemoja halutaan tarkastella? Mitä nuorisotyöntekijät kyseisellä alueella voisivat tehdä, jotta tulevaisuudessa alueen tyttötyö innostaisi yhä useammat osallistumaan toimintaan? Näitä seikkoja pohdin nojaten tyttöjen omiin näkemyksiin kyseisistä aiheista.

2 OPINNÄYTETYÖN TAUSTAORGANISAATIO

”Koko Helsinki on nuorille kiva paikka. Kiva on sitä, kun on kavereita, tekemistä ja on muille tärkeä. Helsinkiläinen nuori osaa nähdä maailman toisten silmin.”
(Helsingin kaupungin nuorisoasiainkeskus 2015a.)

2.1 Helsingin nuorisoasiainkeskus

Helsingin nuorisoasiainkeskus kuuluu kaupungin sivistystoimen alaisuuteen, ja nuorisoasiainkeskusta johtaa nuorisotoimenjohtaja Tommi Laitio. Toiminnan ohjaamisesta puolestaan vastaa poliittisesti valittu nuorisolautakunta, johon kuuluu edustajia eri puolueista sekä kaupunginhallituksen asiamies. Nuorisoasiainkeskus ylläpitää yli 60 eri nuorisotilaa tarjoten 10–18-vuotiaille nuorille toimintaa ja tapahtumia ympäri Helsinkiä taloilla ja muissa toimipaikoissa, projektien avulla sekä tukemalla nuorisojärjestöjen ja nuorten ryhmien toimintaa. Nuorisoasiainkeskuksen nettisivuilla toimintaa kuvataan muun muassa näin: ”edistämme nuorten yhteiskunnallista osallistumista ja tarjoamme nuorille tukea ja neuvontaa” (Helsingin kaupungin nuorisoasiainkeskus 2015b).

Nuorisoasiainkeskuksen toiminta-ajatukseen on myös listattu erilaisia asioita, jotka ovat toiminnan peruseriaatteita. Näitä ovat muun muassa pyrkimys tarjota nuorille valtaa ja sen myötä myös vastuuta sekä parantaa asuinalueita yhteistuumin nuorten kanssa. Lisäksi tavoitteena on tuottaa tietoa siitä, miten helsinkiläiset nuoret elävät ja tämän myötä käyttää tietoja toiminnan kehittämiseen. Toiminnan arvoiksi puolestaan mainitaan elämisen ilo, asukaslähtöisyys, ekologisuus, yrittäjämielisyys, oikeudenmukaisuus, taloudellisuus sekä turvallisuus. (Helsingin kaupungin nuorisoasiainkeskus 2015a.)

Helsingin nuorisoasiainkeskuksen peruseriaatteena siis on, että toimintaa järjestetään nuorten ehdoilla. Tästä kertoo muun muassa se, että vuoden 2014 aikana nuorisoasiainkeskuksen työntekijät tekivät yhdessä nuorten kanssa suunnantarkistusta, jonka myötä toimintaa on pyritty ja pyritään edelleen kehittämään niin, että se vastaisi

mahdollisimman hyvin helsinkiläisten nuorten tarpeita. Nuorisotoimenjohtaja Tommi Laitio kertoo suunnanmuutoksesta nuorisoasiainkeskuksen vuoden 2014 toimintaker-
tomuksessa näin: ”tavoittemme oli ymmärtää, mikä pitää helsinkiläisiä nuoria pys-
tyssä ja mitkä asiat ovat heidän esteenään” (Laitio 2015, 4). Nuorisotyöntekijät meni-
vät konkreettisesti sinne, missä nuoret olivat, ja haastattelivat heitä kyseisistä seikois-
ta. Tärkeimmäksi tukipilariksi helsinkiläisten nuorten arjessa nousi vahvat ystävyys-
suhteet. Haastatteluiden, erilaisten kokeilujen sekä työpajojen perusteella nuori-
soasiainkeskuksen peruseräpäät palvelulähtöisyydestä muutettiin, ja tilalle nousi ih-
mislähtöisyys. (mt., 4.)

Myös sukupuolisensitiivisyys on ajankohtainen aihe nuorisoasiainkeskuksen toimin-
nassa. Se käy selville nuorisoasiainkeskuksen vuosille 2014-2017 laaditusta yhden-
vertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelmasta. Suunnitelman mukaan yhdenvertaisuutta ja
tasa-arvoa pyritään edistämään muun muassa sukupuolitietoisien ohjaamisen kehit-
tämällä. Konkreettisesti tämä tarkoittaa, että sukupuolen moninaisuus tiedostetaan
toiminnassa, ja henkilökunnan osaamiseen sukupuolen moninaisuutta koskevissa
asioissa panostetaan. Tämän toteutumiseksi suunnitelmassa on esitetty, että työntee-
kijöille järjestetään aihetta käsittelevää koulutusta sekä kehittämishankkeita. Nuori-
soasiainkeskus tekee sukupuolisensitiivisyyden nimissä myös yhteistyötä Helsingin
Tyttyjen talon sekä Poikien talon kanssa. Sukupuolisensitiivistä työtettä kehitetään
muun muassa juuri näiden tahojen avulla. Käytännössä kehitys näkyy eri tavoin eri
toimipaikoissa ja nuorisotyöyksiköissä ympäri Helsingin. Sukupuolisensitiivisyyden
näkymistä juuri Haaga-Kaarelan alueella kuvaan myöhemmissä luvuissa enemmän.
(Helsingin kaupungin nuorisoasiainkeskus 2014, 8-9.)

2.2 Haaga Kaarelan nuorisotyöyksikkö

Tällä hetkellä nuorisoasiainkeskus tekee alueellista nuorisotyötä yhteensä yhdessä-
toista eri nuorisotyöyksikössä ympäri Helsinkiä. Opinnäytetyöni koskee siis aluetta,
jonka nuorisotyöyksikön toiminnan piiriin kuuluu vielä tällä hetkellä neljä eri nuorisoti-
laa. Haagan, Kannelmäen ja Malminkartanon nuorisotalojen kohderyhmänä ovat 9-
18-vuotiaat lapset ja nuoret, kun taas Nuorisokahvila Clubin kävijäkunta on hieman
vanhempaa, 15-vuotiaista ylöspäin. Talotoiminnan lisäksi kyseisellä alueella tehdään

romanityötä Helsingin romaninuorten kanssa sekä siellä toimii Länsiluotsi. Luotsi on kohdennetun nuorisotyön toimintamalli. Se tarjoaa tukea nuorten kasvuun sekä syrjäytymisen ennaltaehkäisyyn yhteistyössä muiden nuorten parissa työskentelevien ammattilaisten kanssa. Länsiluotsi toimii Malminkartanon nuorisotalon tiloissa. (Helsingin kaupungin nuorisoasiainkeskus 2015c.) Alueen nuorisotyöntekijät tekevät yhteistyötä myös muiden tahojen kanssa, joita ovat muun muassa kirjastot, koulut ja liikuntavirasto. Toimintaa tarjotaan avoimen tilatyön menetelmin sekä erilaisten harrastusmahdollisuuksien ja tapahtumien myötä.

Aiemmin mainitun suunnantarkistuksen myötä nuorisoasiainkeskuksen organisaatio uudistuu. Tämä tarkoittaa muun muassa sitä, että nuorisotyöyksiköt pienentyvät. Organisaatiouudistuksen jälkeen Helsingin eri alueille saadaan useampia, aiempaa tiiviimpiä nuorisotyöyksiköitä. Tämän myötä myös Haaga-Kaarelan alueen nuorisotyöyksikön toiminta muuttuu. Tähän mennessä tiedetään, että tulevaan yksikköön jää kaksi nuorisotilaa: Kannelmäen nuorisotalo ja Malminkartanon nuorisotalo. Romani työ sekä Länsiluotsi jäävät myös alueen toimintaan. Nämä kaksi taloa sekä muu toiminta keskenään muodostavat oman yksikkönsä, Kannelmäen nuorisotyöyksikön. Haagassa toimivat nuorisotalot puolestaan liittyvät toiseen nuorisotyöyksikköön, johon kuuluu Etelä- ja Pohjois-Haagan lisäksi Lassila, Pitäjänmäki sekä Konala. Opin näytetyöni keskittyy siis kehitysehdotusten osalta vain Kannelmäkeen sekä Malminkartanoon, koska jo ensi vuoden alussa Haagan nuorisotoiminta vaihtaa yksikköä. Puhun opin näytetyössäni kuitenkin Haaga-Kaarelan alueesta ja Haaga-Kaarelan nuorisotyöyksiköstä, koska kyseiset nimitykset ovat vielä tällä hetkellä käytössä.

Kuten nuorisoasiainkeskukselle yleensäkin, myös Haaga-Kaarelan alueelle ominaista on se, että toiminta lähtee nuorista itsestään. Nuoret saavat vaikuttaa taloilla järjestettävään toimintaan muun muassa jokaviikkoisten talokokousten myötä. Talokokouksissa koko nuorisotalon väki kokoontuu yhteen suunnittelemaan, mitä esimerkiksi nuorille suunnatulla viikoittaisella rahamäärällä tehdään. Kokouksissa myös tiedotetaan taloilla lähiaikoina järjestettävistä tapahtumista sekä muista taloilla tapahtuvista asioista. Nuoret voivat myös hakeutua nuorisotalonsa boss-nuoriksi, eli apuohjaajiksi lasten ajalle, jolloin talolla käyvät 9-12-vuotiaat.

Oma kokemus- sekä tietopohjani Haaga-Kaarelan nuorisotyöyksikön osalta on karttunut alkuvuodesta 2015 saakka. Olin tällöin harjoittelijana kyseisellä yksiköllä tammi-kuusta toukokuuhun asti. Sen jälkeen olen toiminut myös tuntityöntekijänä muutamina iltoina Kannelmäen nuorisotalolla, ja syksyn 2015 aikana kartoittanut toimintaa opinnäytetyötäni varten. Jo harjoittelujaksoleni aikana minulle kehittyi monipuolinen käsitys Haaga-Kaarelan alueella tehtävästä nuorisotyöstä. Erityisesti sain kokemusta kyseisellä alueella järjestettävästä tyttöjen toiminnasta, koska myös opintojeni kehittämisprojekti koski tyttötyötä. Tällöin vedimme Kannelmäen nuorisotalolla kahden talon nuoriso-ohjaajan kanssa ryhmätoimintaa tytöille.

2.3 Haaga-Kaarelan nuorisotyöyksikön tyttötyön nykytilanne

Idea alueen tyttöjen toiminnasta nousi esille vuoden 2014 Rubufesteillä. Rubufest on nuorille suunnattu vaikuttamistapahtuma, jossa alueen nuoret saavat tuoda esille omia mielipiteitään siitä, mitkä asiat alueella toimivat hyvin ja missä olisi parantamisen varaa. Tämän myötä heiltä kerätään ideoita toiminnan kehittämiseksi, jonka jälkeen ideoita aletaan työstämään ohjaajien kanssa. Rubufest on osa RuutiBudjetti toimintamallia, jota hyödynnetään eri puolilla Helsinkiä. Se on toimintamalli, jonka avulla pyritään saamaan mahdollisimman monet nuoret mukaan vapaa-ajan toimintojen ja palveluiden kehittämiseen. Sen avulla myös nuorten toimintaan luvattu budjetti käytetään oikeasti juuri vapaa-ajan toiminnan kehittämiseen, esimerkiksi tarvittavien hankintojen kustantamiseen.

RuutiBudjetti toimii niin, että ensiksi nuoret ideoivat erilaisia kehityskohtia alueensa vapaa-ajantoimintaa koskien. Sen jälkeen he saavat äänestää esille tuoduista ideoista mielestään tärkeimmät, jotka sitten toteutetaan seuraavan vuoden toiminnassa. Nuorisoasiankeskuksen nettisivuilla RuutiBudjettia koskevassa infopakettissa sanotaan, että ”pääsääntönä on, että nuorten suunnitteleman toiminnan tulee tukea helsinkiläisten nuorten hyvinvointia ja tuottaa iloa mahdollisimman monelle nuorelle” (Helsingin kaupungin nuorisoasiainkeskus 2015d). Kehitysehdotukset voivat koskea niin Nuorisoasiainkeskuksen kuin myös muidenkin vapaa-ajan toimintaa tarjoavien tahojen toimintaa. Nuoret voivat esimerkiksi vaikuttaa nuorisotyöntekijöiden ajankäyttöön, eli siihen, millaista toimintaa he nuorille ja nuorten kanssa järjestävät. Jos idea

puolestaan koskee jotain muuta organisaatiota, esimerkiksi liikuntavirastoa, se toimitetaan viraston toimijoille nähtäväksi, jotta he voisivat ottaa asian kehityslistoilleen. RuutiBudjetin toimintaa valvoo ja ajaa eteenpäin Ruudin ydinryhmä. Se on nuorten oma vaikuttajaryhmä, johon kuuluu yhteensä kaksikymmentä 13-17-vuotiasta nuorta eri puolilta Helsinkiä. (Helsingin kaupungin nuorisoasiainkeskus 2015d.)

Vuoden 2014 Rubufesteillä oli siis pajoja, joissa ideoitiin uudenlaista toimintaa Haaga-Kaarelan alueelle. Tällöin tytöt olivat nostaneet esille haluavansa toimintaa järjestettävän myös pelkästään tytöille. Kun toiminnan sisältöä suunniteltiin enemmän, nousivat esille toiveet tyttöjen kauneudenhoitoillasta sekä tyttöjen yönutasta, eli yön yli kestävästä ohjatusta illasta nuorisotalolla vain tyttöjen kesken. Molemmat ehdotukset otettiin osaksi suunnitelmaa. Syksyyn 2015 mennessä tytöille on järjestetty tuokseinen kauneudenhoitoilta, tyttöjen yönuta sekä ekstrana pitkin kevään toiminut tyttöryhmä.

Tyttötoimintaa halutaan kehittää edelleen alueella, koska se on saatu nyt osaksi vuosittaista suunnitelmaa, ja toiminnasta halutaan tämän myötä tehdä mahdollisimman mieluista tytöille. Kaudelle 2015–2016 on suunniteltu järjestettäväksi uusi tyttöryhmä. Ryhmän suunnittelun tueksi halutaan saada tietoa siitä, mitä tytöt haluavat ryhmän kesken tehdä, mitä asioita he haluavat käsitellä ja mitä kautta he haluavat saada tietoa toiminnasta. Tämän lisäksi on tärkeää selvittää, ovatko itse tytöt edelleen motivoituneita osallistumaan heille tarjottavaan toimintaan. Vaikka tyttötyö onkin saanut paikan toimintasuunnitelmasta, niin tärkeintä kuitenkin on, että otetaan selville, löytyykö kohderyhmältä vielä kiinnostusta kyseistä toimintaa kohtaan.

Ohjaajat näkevät tarpeen tyttöjen toiminnan jatkumiselle Haaga-Kaarelan alueella. Sen lisäksi, että tytöt ovat juuri siinä iässä, että muutoksia tapahtuu fyysisesti, on heidän henkinen jaksamisensa koetuksella. Juuri 13–18-vuotiailla tytöillä on varmasti suuret paineet koulun, ihmissuhteiden sekä oman itsensä kanssa. Täytyy löytää tasapaino näiden seikkojen välille. Tämän vuoksi onkin tärkeää, että nuorille tarjotaan paikka, jonne voi tulla täysin omana itsenään. On tärkeää, että on ohjaajia, jotka toimittavat heidät tervetulleeksi, kohtaavat heidät yksilöinä ja kuuntelevat. Mielestäni on myös todella merkittävää, että tytöille annetaan mahdollisuus tunnistaa omia vahvuuksiaan sekä löytää työkaluja, jotka auttavat selviämään vaikeammistakin elämäs-

sä eteen tulevista tilanteista. Tyttöjen toiminnalla pyritään tarjoamaan aikaa muun muassa juuri näille asioille.

Itse huomasin Kannelmäen nuorisotalolla harjoittelussa ollessani myös selviä piirteitä, miksi tyttöjen toimintaa tarvitaan. Tästä hyvänä esimerkkinä oli tyttöjen kauneushoitoilta talvella 2015. Alkuillasta tunnelma oli hyvin tasapainoinen, tytöt puuhastelivat omien juttujensa parissa, tarjolla oli ruokaa ja erilaisia pisteitä, muun muassa kynsien laittoa, kasvonaamioiden tekemistä sekä kampaaja tekemässä ja opettamassa tytöille hiusten laittoa. Tunnelmasta huokui rauhallisuus, ja näytti siltä, että kaikki nauttivat olostaan. Ilmassa ei ollut sitä samaa hektisyyttä, joka monina tavallisina tilailtoina on lähes käsin kosketeltavaa. Ei ollut minkäänlaista poikien ja tyttöjen välistä kihinää ja kuhinaa. Oli vain tyttöjä, jotka kaikki olivat tulleet kauneushoitoitaan omana itsenään. Ei tarvinnut esittää mitään, ei lisätä käytökseensä ylimääräistä tai yrittää tehdä vaikutusta poikiin.

Muutoksen huomasin viimeistään siinä vaiheessa, kun samaan aikaan poikien iltaa Nuorisokahvila Clubilla viettäneet nuoret olivat päättäneet ilmoittamatta saapua ilotuttamaan tyttöjen iltaa viimeisen puolen tunnin ajaksi. Saman tien, kun pojat astuivat nuorisotalon ovista sisään, tunnelma muuttui. Jännitystä, muutokset käytöksessä näkyivät heti. Jotkut tytöt olivat innoissaan, mutta toisia ärsytti se, kun pojat tulivat ilman lupaa heidän iltaansa. Tästä huomasin sen, kuinka hyvin tytöt olivat ottaneet talon illan aikana omakseen. Tämä oli heidän iltaansa, ei pojilla ollut oikeutta tulla sinne.

Haaga-Kaarelan alueella toimivien nuorisotalojen kävijäkunta on useimmiten melko poikavaltaista. Ja vaikka tyttöjä tiloilla käykin, ottavat pojat enemmän roolia nuorisotalojen arjessa. He ovat enemmän näkyvillä, ja useimmiten nuorisotalolla olevat pelit ja muut virikkeet, kuten biljari ja Xbox-pelit ovat enemmän pojille mieluisia. Tietysti myös poikkeuksia tyttöjen osalta löytyy, mutta yleisesti ottaen pojat ottavat tilan haltuun, ja ideat toimintaan tulevat useammin pojilta kuin tytöiltä. Tunnelma on monina iltoina hektinen. Tämän vuoksi oli silmiä aukaisevaa huomata, kuinka jo yhden illan aikana talolle saatiin luotua niin erilainen ilmapiiri, kun paikalla oli vain tyttöjä.

3 KESKEISIMMÄT KÄSITTEET JA TIETOPERUSTA

Tässä luvussa pyrin määrittelemään ne aiheet ja käsitteet, jotka ovat eniten näkyvillä opinnäytetyössäni. Ensiksi keskityn yleisesti nuoruuden määrittelyyn sekä muutoksiin, haasteisiin ja kehitystehtäviin, joita nuoren elämässä tapahtuu niin fyysisellä kuin henkiselläkin tasolla kyseisen elämänvaiheen aikana. Pureudun myös tyttöjen kehityksen erityispiirteisiin. Tämän myötä johdattelen lukijan opinnäytetyön aiheen kannalta keskeisimpien käsitteiden pariin. Ensiksi määrittelyssä on sukupuolisensitiivisyys käsitteenä ja se, miten kyseinen aihe näkyy nuorisotyössä. Sukupuolisensitiivisyydestä päästään opinnäytetyön pääaiheeseen, eli tyttötyöhön, joka on yksi sukupuolisensitiivisen työn menetelmistä. Tyttötyötä ja sukupuolisensitiivisyyttä koskee myös vahvasti sosiaalinen vahvistaminen, jonka käsitettä pyrin niin ikään avaamaan tässä luvussa.

3.1 Nuoruus ja nuoruuden kehitystehtävät

Nuorisolaki määrittelee nuoreksi henkilön, joka on alle 29-vuotias (Nuorisolaki 72/2006). Aalberg ja Siimes puolestaan toteavat nuoruuden sijoittuvan ikävuosiin 12-22. He luonnehtivat nuoruuden ajaksi, jolloin ihminen ei ole enää lapsi, mutta ei vielä aikuinenkaan. (Aalberg & Siimes 2007, 15.) Martikainen näkee nuoruuden muuna kuin numeroina. Myös hänen mukaansa nuoruus kuitenkin voidaan käsittää lapsuuden ja aikuisuuden väliseksi siirtymäajaksi. (Martikainen 2015, 7.) Nuoruudella on monia erilaisia määritteitä, mutta yhteistä niille on juuri se, että nuoruus on aikaa, jolloin ihminen valmistautuu itsenäiseen elämään ja aikuisuuteen. Täten nuoruus ei ole pelkästään jokin määrätty ajanjakso, vaan se on yksilöllinen elämänvaihe, joka kestää erimittaisen ajan henkilöstä riippuen.

Nuoruudessa ihminen kohtaa monia erilaisia haasteita, joista hänen täytyy pystyä selviytymään kehittyäkseen tasapainoiseksi aikuiseksi. Tony Dunderfelt ilmaiseekin teoksessaan *Elämäkaaripsykologia* (2011), että ”nuoruus on aikaa, jolloin pitää ikään kuin uudestaan oppia elämään” (Dunderfelt 2011, 85). On selvää, että se luo nuorelle paineita ja haasteita. Nuoruudessa ihminen etsii itseään, etsii itselleen

omimpia tapoja toimia ja keinoja tuntea. Kehitys jatkuu tietysti läpi elämän, mutta juuri nuoruudessa itsestään sekä ympäröivästä maailmasta oppiminen ovat kiihkeimmillään. (mt., 85.)

Nuoruuteen liitetään erilaisia tehtäviä, niin fyysisiä kuin psyykkisiäkin. Dunderfelt luettelee Robert J. Havighurstin esille tuomia nuoruuden kehitystehtäviä. Tällaisia tehtäviä ovat Havighurstin mukaan muun muassa, että ihmisen tulisi nuoruusvuosiensa aikana kehittää suhdettaan molempiin sukupuoliin sekä löytää itsestään joko maskuliininen tai feminiininen rooli. Sen lisäksi listassa on mainittu oman fyysisen ulkonäkönsä hyväksyminen sekä sosiaalisen käyttäytymisen kehittyminen vastuullisemmaksi. Myös oman tunne-elämän, arvojen, moraalien ja maailmankatsomuksen kehittäminen on olennainen osa nuoruutta. Kehitystehtävät tulee kohdata ja niistä tulee selviytyä, jotta nuori voi siirtyä elämässään eteenpäin, seuraavaan kehitysvaiheeseen. (mt., 85.)

Kehitystehtävät kuulostavat peräkkäin listattuna melko yksinkertaisilta ja yksiselitteisiltä. Mutta mitä nämä kehitystehtävät voivat konkreettisesti pitää sisällään? Itsensä löytämistä sukupuolen kautta, joka voi monelle nuorelle olla erittäin vaikea prosessi. Esimerkiksi, jos kokemus sukupuolesta ei rajoitukaan pelkästään miehen tai naisen tasolle, vaan siitä löytyy yhtäläillä molemmille ominaisia piirteitä. Toisaalta voi myös kokea olevansa eriä sukupuolta, kuin mihin on syntynyt. Tällaiset ajatukset voivat hämmäntää, ja nuori saattaa kokea ne ahdistavina, jonka myötä hän kieltää kyseiset ajatukset itseltään.

Kuten listasta huomataan, liittyvät monet nuoruuden kehitystehtävistä sukupuolen lisäksi myös sosiaalisiin suhteisiin sekä oman itsensä hyväksymiseen. Ja juuri kyseiset asiat ovat varmasti monille nuorille niitä haastavimpia asioita sen aikaisessa elämässä. Tämän vuoksi tuki on tärkeää. Nuori voi tuntea saavansa tarpeeksi tukea jo pelkästä vertaistuesta, eli ystäviltä saadusta kannustuksesta ja voimavaroista. Terveen kehityksen kannalta on kuitenkin suotavaa, että nuorella on myös turvallisia aikuisia elämässään antamassa tukea sekä toimimassa myönteisenä esimerkkinä. Ideaali tilanne tietysti olisi, että pohja tuelle ja kannustukselle tulisi kotoa vanhemmilta. Tämä ei kuitenkaan valitettavasti monien nuorten kohdalla toteudu. Sen vuoksi

erilaiset ohjaajat, opettajat ja muut kohtaamisen ammattilaiset ovat suuressa roolissa nuoren positiivisen kehityksen kannalta.

Nuoren psyykinen jaksaminen on myös koetuksella. Nuori haluaa tutkiskella itseään, mutta samalla useimmiten vertaa itseään toisiin. Samaan aikaan halutaan viettää aikaa tehden erilaisia asioita, esimerkiksi kavereiden kanssa oleskellen tai kouluasioiden parissa, mutta silti on oltava aikaa myös itselleen. Tunteet ovat myrskyisiä, ja nuoruudessa tunnepurkaukset ovat tavallisia. Halutaan olla itsenäisiä nuoria, halutaan tehdä omat päätökset ja elää, kuten tahtoo. Tällöin korostuu vanhempien ja muiden aikuisten huoli ja auktoriteetti. Nuoret eivät kuitenkaan ole vielä siinä vaiheessa, että heidän haluamansa elämäntyyli ja -tavat olisivat kehityksen kannalta välttämättä niitä parhaimpia vaihtoehtoja. Syntyy konflikteja ja klikkejä nuorten ja aikuisten välillä, uhmatilanteita. Nuoren koko psyykinen puoli kokee valtavan muutoksen. Tämän lisäksi fyysinen kehitys kulkee huimaa vauhtia, ja siinäkin pitäisi pysyä matkassa. (mt., 88).

Tyttöjen kehityksessä nuoruuden aikana on omia erityispiirteitään verrattuna poikien kehitykseen. Tytöt kehittyvät fyysisesti keskimäärin pari vuotta poikia aikaisemmin. Nuoruudessa tytöille on tavallista omaksua naiseuden malli kotoa äidiltä. Äidin puuttuessa tai ollessa kykenemätön antamaan nuorelle sitä, mitä hän tarvitsee, tytöt hakevat turvaa ja naisen mallia muualta. Tällöin esimerkiksi isoäiti, naisopettaja tai joku muu elämässä läsnä olevista naisista toimii nuoren roolimallina. Lisäksi naiseuden kokemiseen vaikuttaa paljon se, hyväksytäänkö tyttö sellaisena, kuin hän on. Perheessä koetut turvattomuuden tai esimerkiksi syvän kateuden tuntemukset voivat olla uhkana tytön terveelle kehitykselle. Tällöin muualta saatu tuki on erityisen tärkeää. (Aalberg & Siimes 2007, 109-111.)

Nuorisotyön tehtävä kehityksen haasteissa kamppailevien nuorten avuksi onkin tarjota tukea, tietoa ja turvallisen aikuisen läsnäoloa. Kuten jo aiemmin mainitsin, monien nuorten kotiolot eivät vastaa sitä odotusta, mikä olisi nuoren terveen kehityksen kannalta merkittävää. Nuorisotyön saralla pitäisi voida nostaa esille sellaisiakin asioita, joista ei ole niin helppo puhua. Tarkoituksena on murtaa erilaisia tabuja, eli asioita, joista yleensä vaietaan. Tällaisia asioita nuoren näkökulmasta voivat olla esimerkiksi erilaiset sukupuolta ja seksuaalisuutta koskevat seikat. Tyttöjen on useasti vaikea

puhua esimerkiksi paineista oman ulkonäkönsä suhteen. Myös ensimmäiset kuukautiset tai gynekologille meno voivat olla aiheita, joista kovasti haluttaisiin saada tietoa, mutta ne koetaan kiusallisiksi. Sitä, miten tyttöjä ja poikia tulisi kohdata sukupuolen kautta omina ainutlaatuisina itsenään, tarkastelee sukupuolisensitiivisyys ja siihen liittyvät keinot.

3.2 Sukupuolisensitiivisyys

Sukupuolisensitiivisyys tarkoittaa herkkyyttä tunnistaa eri sukupuolten eroja ja niihin liitettyjä arvoja ja asenteita. Sukupuolisensitiivisessä toiminnassa tiedostetaan sukupuolen moninaisuus, ja pyritään tukemaan yksilön kasvua siihen sukupuoleen, jonka hän kokee eniten omakseen. Tämän myötä ei kuitenkaan suljeta pois sitä mahdollisuutta, että ihminen voi tuntea kuuluvansa kahteen eri sukupuoleen yhtä aikaa. Sukupuolisensitiivisyyden vastakohtana nähdäänkin heteronormatiivisuus, jonka mukaan on olemassa vain kaksi eri sukupuolta, mies ja nainen. (Anttonen 2007, 11-12.)

Sukupuolisensitiivisyydessä sukupuolinäkökulma otetaan huomioon kaikessa toiminnassa. Esimerkiksi tunnistetaan oman toiminnan osalta sellaisia seikkoja, jotka vaikuttavat siihen, kuinka suhtaudumme miehiin ja naisiin. Syrjäläisen ja Kujalan mukaan todellinen sukupuolten välinen tasa-arvo ei voi toteutua, jos sukupuolinäkökulmaa ei oteta huomioon kaikilla yhteiskunnan tasoilla ja toiminnoissa. Sukupuolisensitiivisessä näkökulmassa sukupuolta ei pidetä ainoastaan biologisena ominaisuutena, vaan siihen liittyy myös yhteiskunnalliset sekä kulttuuriset ominaisuudet. (Syrjäläinen & Kujala 2010, 31.)

Sukupuoliin liitetään usein erilaisia oletuksia. Odotukset siitä, miten jonkun täytyy käyttäytyä, koska on poika tai mies tai tyttö tai nainen, kärjistyvät usein sukupuolisteoreotyyppioiksi. Esimerkiksi koulumaailmassa oppilaisiin kohdistuu erilaisia, hiljaisia sukupuolisääntöjä. Tytöille ominaisia sääntöjä on, että he ovat useimmiten kilttejä, hiljaisia ja hyviä oppilaita. Pojat puolestaan kantavat mukanaan sääntöjä reippaudesta, äänekkyydestä sekä kömpelyydestä. Nämä ovat hyväksytyjä tyttöyden ja poikuuden ominaisuuksia, joiden mukaan eri sukupuolten pitäisi toimia. Sukupuolisensitiivisestä näkökulmasta katsottuna nämä ominaisuudet kuitenkin voidaan nähdä kenen tahansa

sa käyttäytymismallina, eivätkä ne ole sukupuoleen sidonnaisia. (Tainio, Palmu & Ika-valko 2010, 17-18.)

Sukupuolisensitiivisyydellä ei kuitenkaan pyritä häivyttämään erilaisia sukupuolia. Sen sijaan pikemminkin nostetaan erilaiset sukupuolet sekä niihin liittyvät odotukset ja stereotypiat näkyville pitämättä niitä kuitenkaan ainoina tapoina tuntea itsensä kuuluvaksi johonkin sukupuoleen. Sukupuolisensitiivisyyden avulla ikään kuin annetaan ihmisille erilaisia sukupuoleen liittyvän palapelin palasia, joista jokainen voi rakentaa omanlaisensa kokonaisuuden. Pyritään sukupuolten väliseen tasa-arvoon, eli tilaan, jossa miesten ja naisten käyttäytymistä arvostetaan yhtä paljon, ja erilaiset tarpeet nähdään kaikkien sukupuolten yhteisinä. (Anttonen 2007, 16.)

3.3 Sukupuolisensitiivisyys nuorisotyössä

Nuorisotyön kentällä pyritään sukupuolisensitiivisyyteen. Pyritään tukemaan nuoren myönteisen sukupuoli-identiteetin kehittymistä. Annetaan nuorelle aikaa ja tilaa kasvaa juuri sellaiseksi yksilöksi, jonka hän itse kokee itselleen ominaisimmaksi. Sukupuolisensitiivisessä toiminnassa varsinkin nuorten kanssa tuodaan esille, että ei ole olemassa oikeanlaista tytön mallia ja oikeanlaista pojan mallia, joilla pitäisi olla tietyt ennalta määritellyt ominaisuudet. Jokainen kokee oman sukupuolensa eri tavoin, eli aiemmin mainittuja sukupuolistereotyyppioita ei pidetä itsestäänselvyyksinä eikä edellytyksinä millekään sukupuolelle. Kenenkään sukupuoli ei myöskään saa olla este toiminnalle. Tällöin suuressa roolissa ovat ohjaajan ominaisuudet sekä käsitykset erilaisista sukupuolista ja niihin liittyvistä arvoista. (Anttonen 2007, 18.)

On ilmiselvää, että nuorisotyöntekijät toimivat roolimalleina monille nuorille. Heitä omaksutaan käytöstapoja ihan kuten vanhemmilta kotoa tai opettajilta koulusta. Nuorisotyöntekijästä saattaa jopa olla positiivisempi kuva nuoren mielessä kuin opettajasta. Näin voi olla esimerkiksi siksi, että nuorisotyön palvelut ovat vapaaehtoisia ja toimintaan osallistutaan vapaa-ajalla, toisin kuin kouluun taas on mentävä velvollisuudesta joka arkipäivä. Tällöin nuori saattaa omaksua nuorisotyöntekijältä tulevan esimerkin vielä herkemmin omaan käytökseensä. Onkin erittäin tärkeää, että nuorisotyöntekijä suhtautuu avoimesti jokaiseen nuoreen, ja hyväksyy myös erilaiset suku-

puoleen liittyvät asiat jokaisen kohdalla tasavertaisesti. Nuorisotyöntekijä ei siis voi – omista mielipiteistään huolimatta – tuoda nuorten keskuuteen negatiivista kuvaa sukupuolen moninaisuudesta, esimerkiksi erilaisista seksuaalisen suuntautumisen muodoista. Jos ohjaaja puhuu tällaisista asioista leimaavaan tai muuten negatiiviseen sävyyn, tarttuu se helposti myös nuoriin. Sen lisäksi, että ohjaajat suhtautuvat avoimesti nuoriin, tulee heidän suhtautua samoin myös toisiinsa, eli kohdata työkaverit tasa-arvoisesti ja tukea myös toisiaan (mt., 18).

Sukupuolisensitiivinen ohjaamistyyli ja ohjaajan rooli ovat tärkeitä aiheita nuorisotyön kentällä. Sukupuolisensitiivistä työtettä käytettäessä täytyy tiedostaa, että monet asiat maailmassa ovat erilaisia miehelle ja naiselle. Tämä pitää ottaa huomioon kohdatessa ihmisiä ohjaamistilanteissa. Ohjaajien pitäisi pystyä myös luomaan mahdollisimman monenlaisia roolimalleja lapsille ja nuorille sukupuolta koskevissa asioissa. (Tanhua 2012, 38.) Tätä näkökulmaa tukee Honkasalon yhteenveto sukupuolisensitiivisestä työotteesta, jonka mukaan sensitiivisyys edellyttää erilaisten odotusten, asenteiden sekä tiedon ymmärtämistä ja työstämistä. Ei ole mitään valmista mallia tehdä sukupuolisensitiivistä työtä, vaan se muovautuu erilaisten olosuhteiden mukaan. (Honkasalo 2011, 93.)

Sukupuolisensitiivisen nuorisotyön keinoja ovat muun muassa tyttö- ja poikatyö, joita molempia voidaan toteuttaa erilaisin keinoin. Tyttö- ja poikatoimintaa esimerkiksi järjestetään perusnuorisotaloilla sekä myös vain näille kohderyhmille suunnatuilla taloilla. Pojille ja tytöille tarkoitetuilla taloilla on useimmiten ikähaarukaltaan laajempi kohderyhmä kuin tavallisilla nuorisotaloilla, sillä työtä tehdään myös selvästi täysi-ikäisyyden ylittäneidenkin kanssa. Suomessa Poikien talot sijaitsevat Helsingissä sekä Oulussa. Molemmilla paikkakunnilla toteutetaankin sukupuolisensitiivistä nuorisotyötä melko laajasti, ja kyseisillä paikkakunnilla on myös tytöille suunnatut talot. Poikien taloista pyritään tekemään matalan kynnyksen tiloja, joilla järjestetään niin yksilö- kuin ryhmätasonkin toimintaa. Taloilla käyvät nuoret saavat tarvittaessa apua ja tietoa ohjaajilta sekä vertaistukea muilta pojilta. Toiminnassa tuetaan henkilökohtaisen sukupuoli-identiteetin kehittymistä. (Suomen Setlementtiliitto 2015.) Tyttötyö puolestaan on opinnäytetyöni pääaihe, joten olen avannut kyseistä käsitettä ja siinä käytettäviä menetelmiä seuraavaksi hieman tarkemmin.

3.4 Tyttötyö

Tyttötyön peruseriaatteena on, että tarjotaan nuorille mahdollisuus osallistua toimintaan, jossa on mukana vain tyttöjä. Toiminnan avulla tyttöjä ja nuoria naisia pyritään tukemaan eri elämän osa-alueilla, jotta heistä kasvaisi ainutlaatuisia, omannäköisiä naisia. Toiminnassa paneudutaan tyttöyttä ja naiseutta koskeviin asioihin, tuodaan esille omia kokemuksia kyseisistä aiheista sekä etsitään omia voimavaroja ja työkaluja elämänhallintaan. Tähän käytetään erilaisia harjoitteita ja keinoja, joiden tavoitteena voi olla esimerkiksi itsetunnon parantaminen. Olennaista on myös tiedostaa, että nämä asiat eivät tapahdu hetkessä. Tyttöjen toiminnassa annetaan tytöille aikaa omaksua muutokset itsessään sekä toisissa rauhassa. (Suomen Setlementti ry 2012, 8.)

Suomen Setlementtiliitto ry on suuressa roolissa, kun puhutaan tyttötyöstä. Tyttötyö sai alkunsa 1990-luvun lopulla, kun huomattiin, että nuorisotyön piiriin hakeutui pääsääntöisesti useammin poikia kuin tyttöjä. Nuorisotaloilla oli poikavalta, ja esimerkiksi tytöille mieluisaa harrastustoimintaa löytyi huomattavasti vähemmän. Tämän myötä tyttöjen toimintaan haluttiin alkaa panostaa enemmän, ja vuonna 1999 Suomeen perustettiin ensimmäinen Tyttöjen Talo (mt., 6). Haluttiin luoda paikka, jonne tytöt voisivat kokoontua keskenään, täysin omina itsenään, tekemään heille tärkeitä asioita ja toteuttamaan omia toiveitaan nuorisotyön saralla. Tähän päivään mennessä Tyttöjen Taloja on avattu eri puolille Suomea, ja monille tavallisille nuorisotaloillekin on tehty tyttöjen huoneita, joissa tytöt voivat kokoontua. Myös pienryhmätoimintaa on alettu järjestää enemmän tytöille. (mt., 7-8.) Haaga-Kaarelan alueella toimivista nuorisotaloista Malminkartanon nuorisotalolla on myös oma tyttöjen huone, johon pojat ja ohjaajat eivät saa mennä ilman tyttöjen lupaa. Tämän lisäksi tyttötoimintaa on järjestetty aiemmin mainitsemani tyttöryhmän sekä tytöille järjestettyjen tapahtumien keinoin.

Yksikön ohjaajilla on myös erilaisia kokemuspohjia tyttöjen ohjaamisesta. Esimerkkinä osaamisesta voidaan mainita erilaiset koulutukset, joita ohjaajat ovat käyneet. Tällaisia koulutuksia ovat muun muassa Bella- sekä Friends-malleja koskevat koulutukset, jotka aiemman tyttöryhmän ohjaajat ovat suorittaneet. Bella Suomi projekti (2012-2015) on RAY:n tukema hanke, jossa koulutetaan Bella-ryhmänohjaajia. Lisäksi se tuottaa tyttötoimintaa koskevaa materiaalia sekä pitää yllä Suomen Bella-

verkostoa. Bella-toiminta auttaa tyttöjä pohtimaan tyttönä olemista sekä antaa työkaluja erilaisiin arjen tilanteisiin. (Naistenkartano ry, 2015.) Toinen esimerkki on Friends-koulutus, joka puolestaan on osa Aseman Lapset ry:n toimintaa. Friends on ohjelma, jolla pyritään tukemaan nuorten hyvinvointia ja ehkäisemään ahdistusta sekä masennusta. Friendsin avulla lapsille ja nuorille tarjotaan selviytymiskeinoja erilaisissa vastoinkäymisissä sekä opetetaan heitä tunnistamaan omia sekä toisten tunteita ja niiden käsittelyä. (Aseman Lapset ry, 2013.) Molemmat mallit sopivat osaltaan tyttötyön menetelmiksi.

3.5 Sosiaalinen vahvistaminen

Sosiaalinen vahvistaminen on laaja käsite, jota on hyvin haastavaa määritellä yksiselitteisesti. Sosiaalisella vahvistamisella pyritään edistämään yksilöiden hyvinvointia ja tukemaan ihmisiä monella eri elämänasteella. Lundbom ja Herranen toteavatkin teoksessaan *Sosiaalinen vahvistaminen kokemuksina ja käytänteinä* (2011), että jokainen ihminen tarvitsee jossain elämänsä vaiheessa sosiaalista vahvistamista. Niinkin yksinkertaiset asiat kuin tuki, ohjaus ja neuvonta ovat sosiaalista vahvistamista, jos niitä tarjotaan oikealla hetkellä. (Lundbom & Herranen 2011, 5-6.) Se, mitä sosiaalinen vahvistaminen tarkoittaa nuorisotyötä ajatellen, on tärkeää tiedostaa. Sosiaalista vahvistamista voidaan käyttää korjaavan työn kentällä, mutta pääpaino on ehkäisvässä työssä. Sosiaalista vahvistamista pidetäänkin yhtenä syrjäytymisen ehkäisemisen keinona.

Myös nuorisolaissa sosiaalisella vahvistamisella tarkoitetaan ”nuorille suunnattuja toimenpiteitä elämäntaitojen parantamiseksi ja syrjäytymisen ehkäisemiseksi” (Nuorisolaki 72/2006). Edelleen kuvaus on kuitenkin melko yleismaailmallinen. Yhteistä sosiaalisen vahvistamisen määritelmille on se, että vahvistaminen nähdään elämänhallinnan kokonaisvaltaisena tukemisena. Tätä tukemista tehdään moniammatillisesti, eli yhteistyössä erilaisten yksilön hyvinvointia edistävien tahojen sekä kohtaamisen ammattilaisten kanssa. Hyvinvointia ja osallisuuden tunteita vahvistetaan niin yksilön kuin yhteisön tasollakin. Syrjäytymisen ehkäisyssä sosiaalisen vahvistamisen konkreettisia piirteitä ovat muun muassa asiakaslähtöisyys, tarpeeksi varhainen puuttuminen ongelmiin sekä erilaisten elämän muutosvaiheiden tunnistaminen. Pyritään aut-

tamaan yksilöä kokemaan vahvistumisen sekä voimaantumisen tunteita. Olennaista onkin juuri se, kuinka autettava itse tämän sosiaalisen vahvistamisen kokee. (Mehtonen 2011, 13.)

3.6 Sosiaalinen vahvistaminen ja tyttötyö

Anttonen esittää, että sukupuolisensitiivinen työ on suoranaisesti sosiaalista vahvistamista, kun puhutaan nuoriso- ja järjestötyöstä. Tällöin pyritään tukemaan nuoren myönteisen sukupuoli-identiteetin kehittymistä (Anttonen 2007, 4). Annetaan nuorelle tilaa kasvaa juuri sellaiseksi yksilöksi, jonka hän itse kokee itselleen ominaisimmaksi. (mt., 18.) Myös Punnonen määrittelee sosiaalisen vahvistamisen sekä sukupuolisensitiivisen työtteen yhteyksiä. Hänen mukaansa on tärkeää huomioida sukupuoli ja siihen liittyvät käsitykset osana syrjäytymisen ehkäisyä. Tavoitteena on tiedostaa tyttöihin ja poikiin liitettäviä stereotyyppisiä paineita. Tämän myötä voidaan paremmin havaita, miten ja milloin erityisesti pojat tai erityisesti tytöt ovat vaarassa syrjäytyä. Esimerkkinä Punnonen mainitsee tyttöihin kohdistuvan väkivallan voivan olla syy, joka saattaa vauhdittaa tyttöjen syrjäytymistä. (Punnonen 2007, 525-526.)

Tyttötyötä tehdään nykyisin monilla erilaisilla menetelmillä, joita ovat esimerkiksi seksuaalikasvatus, Tyttöjen Talojen avoin tilatoiminta sekä nuorille äideille tarjottu pienryhmätoiminta. Yksi tärkeimmistä tyttötyön keinoista onkin erilaiset tyttöryhmät, joiden tarkoitukset voivat vaihdella väkivaltaista käytöstä kokeneiden tyttöjen ryhmistä vaikkapa hiljaisten ja ujojen tyttöjen ryhmätoimintaan. Pienryhmällä on aina jokin tavoite tai tavoitteita, joita toiminnassa pyritään saavuttamaan. Useimmiten tavoitteet koskevat jollain tapaa omien vahvuuksien tunnistamista, sosiaalisten kykyjen kehittämistä ja itsetunnon parantamista. Nämä ovat asioita, joita nuorissa halutaan vahvistaa heidän tiellään naisiksi. Samalla ne sopivat niin ikään myös sosiaalisen vahvistamisen määritelmien sisälle. (Suomen Setlementti ry 2012, 9.)

Myös Nokelainen ja Toikander nostavat tyttöryhmien toiminnasta esille monia sosiaalisen vahvistamisen piirteitä. Heidän mukaansa pienryhmätoiminnan avulla voidaan parantaa yksilön kokemusta itsestään sekä erilaisuudestaan niin, että hän voi olla ylpeä ominaisuuksistaan. Samalla opetellaan ilmaisemaan tunteita sekä kehitetään

lasten ja nuorten kokemusta omista vahvuuksista ja toisaalta heikkouksistaan. Tyttötoiminnalla ja erityisesti tyttöryhmissä pyritään juurikin tukemaan nuoren minäkuvaa sekä vahvistamaan tyttöjen itsetuntoa erilaisin keinoin. Nostetaan esille hyviä puolia itsestä ja pyritään luomaan onnistumisen tuntemuksia tytöille. (Nokelainen & Toikan-der 2007, 25.)

4 NÄKÖKULMA JA TIEDONKERUUMENETELMÄT

Opinnäytetyöni näkökulmana on nuorten ääni. Tässä yhteydessä se tarkoittaa, että haluamme ottaa selvää, miten ja millaiseksi nuoret itse haluavat Haaga-Kaarelan alueen tyttötoimintaa kehittää. Tämän vuoksi halusin saada mahdollisimman paljon materiaalia suoraan tytöiltä, jotta voisin sitten hyödyntää heidän näkemyksiään kehitysehdotuksia tehdessäni. Saadakseni ideoita siitä, mitä tytöt haluavat, tein Webropol-kyselyn, jonka tytöt täyttivät netissä.

4.1 Näkökulmana nuorten ääni

Halusimme osallistaa kohderyhmän toiminnan suunnitteluun. Näin on ollut heti alusta saakka RuutiBudjetin kautta. Myös keväällä tyttöryhmän osalta nuoret saivat itse vaikuttaa ryhmän sisällä käsiteltyihin teemoihin sekä ideoida tekemistä tapaa- miskerroille. Näitä ideoita me ohjaajina pyrimme sitten mahdollisimman paljon toteut- tamaan, ja suurin osa saatiinkin sisällytettyä toimintaan. Tällaisen mallin haluttiin jat- kuvan, jonka vuoksi näkökulmana tyttötyön kehittämiseksi on juuri nuorten ääni. Se, että nuoret saadaan ottamaan kantaa heitä koskeviin asioihin ja tekemään niiden hyväksi töitä, on nykyään todella tärkeää niin nuorten itsensä kuin ohjaajienkin näkö- kulmasta. Vaikuttaminen pitää osallistujien mielenkiintoa yllä, ja toisaalta antaa oh- jaajille mahdollisuuden toteuttaa tehokkaampaa nuorisotyötä, joka vastaa parhaiten nuorten silloisiin tarpeisiin.

Teoksessa *Lapset, nuoret ja aikuiset* toimijoina (2002) tuodaan heti alkusanoissa esille se, kuinka nuorisotyöntekijän täytyy ottaa nuorten osallisuus huomioon työs-

sään monella eri tavalla. Nuorten mielenkiinto osallisuutta, eli omista asioistaan päättämistä ja niiden eteenpäin viemistä kohtaan vaihtelee paljon. Vaikuttamisen kanavia kuitenkin löytyy nykypäivänä monipuolisesti, mikä on varmasti edistänyt nuorten halua olla mukana ideoimassa ja toteuttamassa toimintaa. Erilaiset osallistamisen keinot toiminnan suunnittelemisessa nähdäänkin olennaisena seikkana. Vaikka osallisuudella avataankin ohjaajille mahdollisuus toteuttaa asioita yhdessä nuorten kanssa, luo se samalla haastetta nuorisotyön kentälle. (Viitanen & Majoinen 2002, 3.) Edellytys on, että nuoret nähdään tärkeänä osana toiminnan suunnittelua, ja nuorten ja aikuisten välillä on tasa-arvoinen vuorovaikutussuhde (Gretschel 2002, 8). Tämän saavuttaminen ei ole aivan yksiselitteistä.

Gretschelin mukaan osallisuus ei ole pelkästään osallistumisen ja vaikuttamisen kokemusten tarjoamista nuorille, vaan se vaatii enemmän. Osallisuuden onnistuessa nuori itse tuntee osallisuutta yhteisössään, olipa se sitten nuorisotalo tai vaikka kouluympäristö. Nuori kokee olevansa pätevä vaikuttamaan asioihin ja tuntee itse saaneensa jotain aikaiseksi, eli kokee oman roolinsa olleen arvokas prosessin aikana. (mt., 49-50.) Tällaisiin arvoihin myös tyttötoiminnan suunnittelussa tähdätään, eli nuoret saavat olla mukana prosessissa toiminnan ideoinnista sen toteuttamiseen asti.

Olennaista on siis se, että nuorille annetaan tilaa tuoda omia näkemyksiään esille, ja sen jälkeen tuetaan toteuttamaan niitä. Kuitenkin pidetään mielessä koko ajan, että oivallusten täytyy lähteä nuorista itsestään. Asioita ei siis toteutusvaiheessakaan tuoda valmiina lautasella heille, vaan nuoret ovat ne, jotka tekevät. Ohjaajan tulee ottaa huomioon monia asioita, jotta osallisuus toteutuu sen oikeassa muodossa. Kun jotain lopulta saadaan aikaiseksi, tulisi nuorten kanssa keskustella heidän osallisuudenkokemuksestaan. Jokaisella, niin ohjaajalla kuin nuorellakin, on omat käsitykset siitä, millaiseksi he mieltävät osallisuuden. Myös se, millaisesta toiminnasta on kyse, vaikuttaa tilanteeseen. Ei ole yhtä oikeanlaista osallisuuden kaavaa, joka toimisi joka tilanteessa samalla tavoin. Erittäin tärkeää myös tyttötoiminnan kannalta onkin muistaa kerätä toiminnasta erilaisia palautteita, niin suullista kuin myös kirjallista. Palautteessa tulee ottaa huomioon, kokivatko nuoret saavansa tarpeeksi vaikuttaa toiminnan sisältöön.

4.2 Kysely tiedonkeruun menetelmänä

Käytin tutkimuksessani tiedonkeruun keinona kyselyä. Heti tutkimusaiheen ja näkökulman selvittyä aloin miettimään mahdollisia menetelmiä kerätä tietoa aiheesta. Ensimmäisinä keinoina mieleeni tulivatkin haastattelu ja kysely, jotka on myös määritelty teoksessa *Tutki ja kirjoita* (2007) eräiksi tutkimuksen yleisimmiksi aineistonkeruumenetelmiksi (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2007, 186-187). Valitsimme opinnäytetyön tilaajan edustajan kanssa kyselyn tiedonkeruumenetelmäksi, koska tyttötyön kehittämiseen haluttiin saada mahdollisimman monelta tytöltä ideoita ja ajatuksia. Myös Hirsjärven, Remeksen ja Sajavaaran teoksessa kyselyn vahvuudeksi määritellään, että sen avulla pystytään keräämään laaja tutkimusaineisto, jota voi myös analysoida helposti, etenkin jos kysely on sähköisessä muodossa (mt., 190).

Käytin hyväksi myös kevään 2015 tyttöryhmän tiimoilta kerättyä palautemateriaalia. Tällöin tytöt täyttivät palautelomakkeet viimeisellä tapaamiskerrallamme. Palaute oli toiminnanlaatua arvioiva peruslomake. Tiedustelimme tyttöjen kokemuksia toiminnasta, esimerkiksi, mikä toiminnassa oli kaikkein mukavinta, ja missä puolestaan olisi ollut parantamisen varaa. Mielestäni myös juuri näiden palautelomakkeiden tietoja oli tärkeää hyödyntää, koska tytöillä oli niitä täyttäessään tuore kokemus järjestämässämme tyttöryhmästä. Tämän myötä saimme heiltä positiivista palautetta sekä myös muutamia ideoita toiminnan kehittämiseen. Tyttöryhmän palautteita käytin tukena tehdessäni kehitysehdotuksia Haaga-Kaarelan nuorisotyöyksikön tyttötyölle. Nämä seikat tuon tarkemmin esille opinnäytetyöni luvussa, joka esittelee juurikin näitä kehitysehdotuksia.

Opinnäytetyötäni varten puolestaan tein kyselyn Webropol-työkalun avulla. Webropol on kyselyiden laatimiseen sekä vastausten keräämiseen ja analysointiin tarkoitettu väline internetissä. Webropolin avulla kyselyn laatija voi kätevästi saada aikaan selkeän kyselylomakkeen, ja työkalusta löytyy monia erilaisia kysymystyylejä sekä teemoja lomakkeeseen. Vastauksia voi analysoida monella eri tavalla, sillä kone kerää vastaukset automaattisesti loppuraporttiin, jonka asetuksia voi muunnella tarpeen mukaan. Webropol on myös siitä hyvä työkalu, että kysely täytetään netissä. Nykyään nuorille on ominaisempaa klikkailla tietokoneen, kännykän tai tabletin ruutua kuin

kirjoittaa tiedot paperille käsin. Netissä kyselyn täyttäminen on myös nopeampaa, joten nuoren mielenkiinto pysyy todennäköisemmin yllä koko kyselyn ajan.

Kävimme ensiksi tilaajaedustajan kanssa alustavasti läpi tärkeimpiä aiheita ja teemoja, joita koskien kyselyssä ainakin pitäisi olla kysymyksiä. Tällaisiksi asioiksi nousivat alussa kysyttävät nuoren perustiedot, aiempi kokemus tyttöjen toiminnasta, kiinnostus tyttöjen toimintaan tulevaisuutta ajatellen, tyttöjen kanssa käsiteltävät aiheet ja toiminta sekä se, miten tyttöjen toiminnasta tulisi tiedottaa nuorille. Näiden aiheiden pohjalta aloimme laatia kyselyn runkoa ensiksi yhdessä, jonka perusteella sitten kasasin kyselyn Webropoliin.

Kysymykset olivat suurelta osin strukturoidun ja avoimen kysymyksen väliltä. Strukturoidussa kyselyssä kysymykset kysytään jokaiselta täysin samalla tavalla, ja kysymyksissä on valmiit vaihtoehdot, joista vastaaja vain valitsee mieluisimman (Hirsjärvi ym. 2007, 188-189). Oman kyselyni kohdalla kysymykset kysyttiin samalla tavalla kaikilta, ja useimmiten vastauksissa oli valmiiksi annetut vaihtoehdot. Jokaisen aiheita ja ideoita koskevan monivalintakysymyksen vastausvaihtoehtojen viimeisenä kohtana oli kuitenkin tila, johon sai halutessaan ehdottaa asioita, jotka listasta jäivät omasta mielestä puuttumaan. Kyselystä löytyi myös muutama avoin kysymys, kun haluttiin saada yleisesti tietoa jostain asiasta täysin nuoren oman mielipiteen mukaan. Kysely oli siis puolistrukturoitu.

Kokonaisuudessaan kyselyssä käytettiin erilaisia kysymystyyppejä melko monipuolisesti. Kaiken kaikkiaan joukosta löytyi monivalintakysymyksiä, valintakysymyksiä, avoimia kysymyksiä sekä yksi asteikkokysymys. Koimme valinta- ja monivalintakysymykset nuorten kannalta tehokkaimmiksi, joten niitä oli kyselyssä eniten. Nuorille suunnatuissa kyselyissä avoimet kysymykset saatetaan hypätä yli, niihin ei keskitytä tai vastaukseen ei jakseta panostaa. Monivalintakysymysten myötä nuorille annettiin sellaisia vaihtoehtoja, jotka suurimmalla todennäköisyydellä voisivat heitä kiinnostaa, ja joista he voisivat sitten valita mieluisimmat.

Päätimme, että kysely täytetään anonyymisti, mutta halusimme kartoittaa vastaajien ikähaarukkaa, joten alussa kysyttiin vastaajan ikää. Halusimme myös tietää, onko vastaaja syntynyt Suomessa vai ulkomailla tai onko hänellä vanhempinsa puolesta

maahanmuuttajataustaa. Myös maahanmuuttajataustaisia tyttöjä halutaan innostaa mukaan toimintaan. Sen vuoksi olisi tärkeää saada tietoa ja ideoita myös heiltä. Kysymykset ja niiden asettelu käyvät tarkemmin selväksi seuraavassa luvussa, jossa myös analysoin saatuja vastauksia.

Kysymyksiä laadittaessa minun täytyi edelleen ottaa huomioon monenlaisia asioita. Kysymysten piti olla mahdollisimman selkeitä ja sellaisia, että nuoret ymmärtävät, mistä puhutaan. Yritin välttää vaikeita termejä, pitkiä kysymyksiä ja epämääräisiä vastausvaihtoehtoja. Luetutin kyselyn ennen nuorille viemistä vielä muutamille koulukavereilleni sekä opinnäytetyön ohjaajilleni, niin koulun kuin nuorisoasiainkeskuksen edustajallekin. Tämän jälkeen tein vielä tarvittavat muutokset kyselyyn, jotta siitä tulisi mahdollisimman yksinkertainen ja helppokäyttöinen.

Kyselyn markkinoimisessa käytin hyväksi Haaga-Kaarelan alueen nuorisotalojen kävijärekistereitä, ja niiden myötä sähköpostilistoja, jotta sain kyselyn välitettyä kohde-ryhmälle. Kävin myös taloilla itse konkreettisesti viemässä kyselyä tytöille. Niin sanotulla suoralla markkinoinnilla saimmekin talojen ohjaajien kanssa monet tytöt vastaamaan kyselyyn paikan päällä. Taloilla on tietokoneita sekä tabletteja, joita hyödynsimme tässä vaiheessa.

4.3 Kyselyn haasteet

Kun menin nuorisotaloille esittelemään kyselyäni ja keräämään vastauksia, oli vastaanotto vaihtelevaa. Toisia tyttöjä vastaaminen ei kiinnostanut ollenkaan, kun taas toiset tulivat itse kysymään, saavatko vastata kyselyyn. Loppujen lopuksi saimme innostettua useimmat taloilla niinä iltoina oleskelleet tytöt vastaamaan kyselyyni. Uskon, että kasvokkain tehty ohjeistus kyselyä varten toimi parhaiten nuorten kanssa. Sähköpostiin kysely on saattanut jäädä vain roikkumaan ja lopulta unohtua sinne. Jos mahdollisuus vastaamiseen annettiin tässä ja nyt, oli suurempi todennäköisyys, että nuori tarttui siihen. Kuitenkaan en menisi takuuseen siitä, että jokaisella tytöllä oli täysin motivaatio kohdallaan vastatessa. Pyrin tekemään selväksi nuorille, että myös se, jos heitä ei aihe ja kyseinen toiminta kiinnosta, on tärkeää saada tietää. Kun laittaa ihmiset vastaamaan kyselyyn, ei voi olla varma, vastaavatko he totuudenmukai-

sesti kysymyksiin. Esimerkiksi juuri oma kiinnostus tai sen puute kyselyn aihetta kohtaan voi vaikuttaa tähän. Toisaalta itse uskon, että joka tapauksessa monet Haaga-Kaarelan alueen nuorista halusivat todella vaikuttaa tyttöjen toiminnan suunnitteluun, ja tämän myötä eivät valehdelleet vastauksissaan.

Tutki ja kirjoita (2007) teoksessa on listattu kyselyn heikkouksia tiedonkeruumenetelmänä. Kyseiset haasteet ja heikkoudet ovat samantyyllisiä kuin ne, joita itse tunnistin teettäessäni kyselyä nuorille taloilla sekä sähköpostin kautta. Heikkoutena pidetään muun muassa sitä, että ei voida olla varmoja, kuinka hyvin kyselyn tekijä on saanut annetut vastausvaihtoehdot laadittua, ja miltä ne ovat vaikuttaneet vastaajien näkökulmasta. Tämän myötä voi tapahtua väärinkäsityksiä, joihin on hankalaa vaikuttaa. Myös vastaajien perehtyneisyys aiheeseen voi vaikuttaa vastausten laatuun, eli jos he eivät tiedä tarpeeksi asiasta, voi mielenkiinto kadota tai he eivät osaa vastata kysymyksiin. On myös sanottu, että kyselystä saatu aineisto voi jäädä liian pinnalliseksi. (Hirsjärvi ym. 2007, 190.)

Muita juuri tähän kyselyyn ja sen vastauksiin vaikuttaneita tekijöitä voi olla myös se, missä tytöt ovat kyselyn täyttäneet ja ovatko he saaneet rauhan täyttäessään kyselyä. Taloilla pyrimme ohjeistamaan tytöt johonkin hiljaisempaan paikkaan, mutta myös sitä väistämättä tapahtui, että kaverit olivat vieressä katsomassa vastaamista. Tällöin ei välttämättä uskalleta valita vaihtoehtoja, jotka ovat arkaluontoisempia tai voivat tuntua kiusallisilta.

Myös se on voinut osaltaan vaikuttaa vastauksiin, että uskon useimpien vastaajien olleen Kannelmäen nuorisotalolta, koska siellä vastaajakunta ainakin oman kokemukseni mukaan osoitti enemmän kiinnostustaan kyselyä kohtaan. Voidaan siis myös pohtia, jäljittelevätkö vastaukset liikaa vain Kannelmäen nuorisotalolla käyvien nuorten mielipiteitä. Joka tapauksessa saimme myös Malminkartanon nuorisotalolla tyttöjä vastaamaan kyselyyn. Haagan nuorisotalojen osalta vastaajaprosentti oli varmasti alhaisin. En kuitenkaan koe tätä heikkoutena, koska kuten olen jo aiemmin maininnut, Haagan nuorisotoiminta siirtyy nuorisoasiainkeskuksen organisaatiomuutoksen myötä eri nuorisotyöyksikön piiriin. Myös kehitysehdotukseni on tehty tukemaan juuri Kannelmäen ja Malminkartanon toimintaa. Itseäni henkilökohtaisesti jän-

nitti kyselyn osalta, kuinka paljon vastauksia saataisiin yhteensä kasaan, ja voisiko kyseisen määrän avulla tehdä tarvittavia yleistyksiä alueen nuorten mielipiteistä.

5 TULOKSET

Useimmilla nuorilla on jonkinlainen käsitys siitä, mitä nuorisotyö on. Kun ajatellaan nuorisotyötä, nousee monelle nuorelle ensimmäisenä varmasti mieleen nuorisotalo ja sen ohjaajat tai nuorisotoimen järjestämät tapahtumat. Mutta minkälaisia mielikuvia herättää sana tyttötyö vai herättääkö mitään? Mitä saa, kun käskee 13–18-vuotiaita Helsingin Haaga-Kaarelan alueella asuvia tyttöjä jatkamaan lausetta ”tyttötyö on...”? Se, ja moni muu asia käyvät selville suunnittelemani Webropol-kyselyn vastauksista. Olen käynyt vastauksia läpi sanoin kuvaillen sekä liittänyt mukaan pari kuviota kyselyn raportista havainnollistamaan vastausten jakaumaa tiettyjen monivalintakysymysten osalta. Käytin tyttöjen kyselyn vastauksia sekä keväällä 2015 toimineen tyttöryhmän palautteita tukena tehdessäni kehitysehdotuksia tyttötyön saralta Haaga-Kaarelan nuorisotyöyksikölle.

5.1 Kyselyn vastaukset ja vastausten analysointi

Suunnittelemani kyselyyn (ks. liite) vastasi yhteensä 38 tyttöä. Useimmiten kyselyillä on jokin otanta, eli kysely teetetään juuri tietylle, kohderyhmän joukosta ennalta valikoidulle joukolle. Tämä valikoitu ryhmä toimii laajemman kohderyhmän edustajina. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2007, 130.) Tyttöjen kyselyn myötä on vaikea määrittellä otantaa, koska kyselyä jaettiin tytöille eri keinoin. Kyselyä teetettiin tytöillä niin taloilla suoraan kuin myös talojen kävijärekistereistä löytyvien sähköpostien kautta. Monet tytöt, joille kysely lähetettiin sähköpostilla, olivat täyttäneet kyselyn jo talolla, joten sen lähettäminen myös sähköpostiin ei ole enää lisännyt ihmisten määrää, joille kyselyä on tarjottu vastattavaksi. Ongelmana oli myös se, että jotkut kävijärekisteriin kirjatut sähköpostiosoitteet olivat saattaneet vanhentua tai niissä saattoi olla virheitä, joten kaikki sähköpostilla lähettämäni kyselyt eivät menneet perille. Tavoitteenamme kuitenkin oli, että mahdollisimman monet tytöt saataisiin vastaamaan kyselyyn.

Vastaajien ikähaarukka kokonaisuudessaan oli 13-18-vuotiaat. Halusimme kartoittaa sitä, minkä ikäisiä vastaajia kyselyllä on, ja iät oli alussa jaoteltu kolmeen ikäpariin. Eniten vastaajia oli ikäparista 15-16, eli 19 vastaajaa. Tätä nuorempia, 13-14-vuotiaita oli melkein yhtä paljon, 16 vastaajaa, kun taas 17-18-vuotiaita vastaajia oli vain kolme. Suurin osa tytöistä, 33 vastaajaa, oli syntynyt Suomessa. Kolme vastaajaa kertoi syntyneensä Virossa, yksi Kongossa ja yksi ei halunnut vastata kysymyseen. Kun kysyttiin puolestaan sitä, ovatko vastaajan vanhemmat syntyneet Suomessa vai jossain muualla, saatiin tietoa myös tyttöjen mahdollisesta maahanmuuttajataustaisesta perheestä. Tässä vaiheessa jakauma oli jo melko tasaista. Tytöistä 16 vastasi jommankumman vanhemman tai molempien syntyneen ulkomailla, kun taas täysin suomalaisesta perheestä olevia vastaajia oli yhteensä 22. Saimme siis ainakin joitain maahanmuuttajataustaa omaavia tyttöjä mukaan kyselyyn, kuten olimme toivoneet.

Selvästi suurin osa vastaajista oli kuullut kyselystä ohjaajien kautta nuorisotalolta. Yksi vastaajista oli kuullut kyselystä kaveriltaan ja kuusi vastaajaa puolestaan sähköpostin kautta. Kaikki loput 32 vastaajaa olivat kuulleet kyselystä ohjaajilta. Tästä voidaan päätellä suoran kyselyn teettämisen olleen kaikkien tehokkainta, kuten etukäteenkin ennustin. Vastausvaihtoehtoina oli kavereiden, ohjaajien sekä sähköpostin lisäksi myös koulusta saatu tieto sekä yhtenä kohtana tyttöjen yönuta. Minun oli alun perin tarkoitus mennä teettämään kyselyä Malminkartanon nuorisotalolla järjestettyyn tapahtumaan, jossa tytöt viettivät yön nuorisotalolla ohjaajien kanssa. Minulle kuitenkin tuli esteitä, enkä päässyt paikan päälle, ja lopulta muutkaan ohjaajat eivät voineet tällöin kyselyä tytöille teettää, koska Webropol-ohjelma ei toiminut. Kyseisiin vastauskohtiin ei siis tullut yhtään vastausta.

Kysymys siitä, mitä tyttötyö on, osoittautui ainakin talokäyntien perusteella tytöille haastavimmaksi. Kyseinen kohta oli muotoiltu niin, että lause alkoi ”Tyttötyö on...” ja vastaajan kuului jatkaa lausetta. Jätimme tarkoituksella kohdan niin avoimeksi, koska halusimme ottaa selvää, tietävätkö tytöt, mitä tyttötyö on ja millaisia mielikuvia se herättää heissä. Se, että kysymys oli niin avoin, osoittautuikin lopulta vähän ristiriitaiseksi seikaksi. Kun tytöt täyttivät kyselyä taloilla, tulivat he useimmiten kysymään, mitä kyseinen kohta oikein tarkoittaa.

Joidenkin kohdalla tilanne varmasti olikin se, etteivät he todella tienneet, mitä tyttötyö on. Uskoisin kuitenkin, että useilla tytöillä on jonkinlainen käsitys kyseisestä aiheesta. Tytöt ehkä luulivat, että haimme kysymyksellä jotain tiettyä vastausta, eivätkä uskaltaneet sitten kertoa omia mielipiteitään, koska ajattelivat niiden olevan vääriä. Kyseeseen kohtaan olisi ehkä pitänyt jo ennen kyselyn jakamista lisätä esimerkiksi sana ”mielestäni”, jolloin olisi käynyt selväksi, ettei siihen ole mitään oikeita vastauksia, vaan kyse on ennemminkin omista mielikuvista. Itse pyrin kuitenkin mainitsemaan tämän tytöille, jotka tulivat minulta kysymään, mitä kyseisellä kohdalla tarkoitetaan.

Saimme kuitenkin myös kyseiseen avoimeen kohtaan vastauksia. Vaikka noin puolet vastauksista olikin luokkaa ”en tiedä”, ”jotain” ja pelkkä viiva tai piste vastauksena, niin myös muunlaisia mielikuvia oli syntynyt tyttöjen ajatuksiin. Useat vastasivat tyttötyön olevan kivaa tai tärkeää. Jotkut kirjoittivat myös hieman pidempiä vastauksia. Tässä otteita tyttöjen vastauksista, kun he jatkoivat lausetta ”Tyttötyö on...”.

”Tytteleille järjestettävää toimintaa..”

”Tapahtumia, jotka on tarkoitettu tytöille.”

”Työ pelkästään tytöille..?”

”Tulee vain mieleen kysymyksiä tytöistä”

”Kaikkee ihanaa ja meikkei ja kaikkee”

”Miksette järjestäisi tyttöjen leivontailtaa?”

”Tyttöjen yhteistä tekemistä”

”Tosi kiva tapahtuma”

Useiden vastaajien mieleen nousi positiivisia asioita, kun he miettivät tyttötyötä. Oli tietysti tärkeää saada tietää siitäkin seikasta, että tyttötyö sanana on ilmeisesti myös

melko vieras monille nuorille. Myös tyttöjen aiempi kokemus tyttöjen toimintaan osallistumisesta oli vaihtelevaa. Jakauma oli noin puolet ja puolet. Tämä osaltaan selittää sitä, että monille tytöille ei välttämättä ollut muodostunut minkäänlaista käsitystä tyttötyöstä. Kahdeksantoista tyttöä ei ollut koskaan ennen osallistunut minkäänlaiseen vain tytöille suunnattuun toimintaan, kun taas kahdellakymmenellä tytöllä oli jo aiempaa kokemusta tyttötoimintaan osallistumisen saralta. Useimmat, jotka olivat aiemmin osallistuneet tyttötoimintaan, olivat olleet mukana Kannelmäen nuorisotalolla järjestetyssä kauneudenhoitotapahtumassa. Monet olivat myös osallistuneet Malminkartanon nuorisotalolla järjestetyille tyttöjen yönutalle.

Tyttötoimintaan osallistumista käsittelevän kohdan jälkeen seuraava kysymys riippui siitä, mitä oli vastannut aiempaan kysymykseen. Halusimme saada tietoa, mitkä ovat niitä syitä, jotka tyttöjen toiminnassa innostavat osallistumaan. Toisaalta halusimme myös tietää, miksi tytöt eivät osallistuneet toimintaan. Tämän vuoksi jaoin kysymykset haarautumaan kahteen eri vaihtoehtoon. Jos vastaaja vastasi osallistuneensa tyttöjen toimintaan jo aiemmin, kysyttiin häneltä seuraavaksi, mikä tai mitkä asiat saivat hänet osallistumaan. Jos taas vastaus oli, ettei ollut ollenkaan osallistunut tyttöjen toimintaan, kysyttiin syitä sille. Tämän jälkeen kysely jatkui taas samalla tavalla kaikille vastaajille parin kysymyksen verran, mutta vastaajista tuli edelleen kaksi eri ryhmää.

Tyttöjen toimintaan osallistuttiin suurimmaksi osaksi sen takia, että se on tyttöjen mielestä kivaa. Toiminnassa kiinnosti myös, että saa viettää aikaa vain tyttöjen kesken, saa tekemistä vapaa-ajalle sekä halu saada uusia kavereita toiminnan kautta. Muutamat olivat myös vastanneet haluavansa keskustella, saada tietoa naiseuteen liittyvistä asioista ja etteivät voineet puhua tällaisista asioista kotona. Yleisimmät syyt sille, miksi tytöille järjestettyyn toimintaan ei ole osallistuttu olivat, ettei tytöillä ole aikaa tai kiinnostusta toimintaan. Muutama oli vastannut, ettei ole tiennyt toiminnasta tai ettei siitä ole ollut minkäänlaista mielikuvaa. Yksi puolestaan vastasi, että ei ole saanut lupaa osallistua, ja yksi, että asuu liian kaukana.

Seuraavaksi kysyttiin tyttöjen mielipidettä siihen, kuinka tärkeää tyttötyö on heidän mielestään Haaga-Kaarelan alueella. Tärkeys määriteltiin asteikolla yhdestä viiteen niin, että viisi tarkoitti tyttötyön olevan erittäin tärkeää kun taas yksi tarkoitti, että se ei

ole yhtään tärkeää. Tähän kysymykseen saatiin edelleen kaksi eri vastaajaryhmää. Toiset vastaajista olivat ne, joilla itsellään oli kokemusta tyttöjen toimintaan osallistumisesta ja toiset ne, joilla aiempaa kokemusta ei ollut. Vastausten keskiarvo oli molempien ryhmien kohdalla melko samansuuruinen, vaikkakin sillä ryhmällä, jolla ei ollut kokemusta toiminnasta, keskiarvo oli hieman alhaisempi. Niillä, joilla oli aiempaa kokemusta tyttöjen toiminnasta, keskiarvo oli 3,2 ja niillä, joilla kokemusta ei ollut, keskiarvo oli puolestaan 3,17. Koko 38 vastaajasta vain neljä vastasi, ettei tyttötyö ole yhtään tärkeää. Suurin osa oli määritellyt tärkeyden kohdille kolme ja neljä. Tästä voidaan päätellä, että Haaga-Kaarelan alueen osalta tyttötyö koetaan useimmiten melko tärkeänä.

Tämän jälkeen kerättiin tietoa tyttöjen motivaatiosta osallistua heille järjestettävään ryhmätoimintaan. Kuten olen jo aiemmin maininnut, on alueella tarkoitus lähitulevaisuudessa perustaa uusi tyttöryhmä. Kysyttiin siis, olisiko tytöillä kiinnostusta tulla mukaan kyseisen ryhmän toimintaan. Suurin osa vastaajista, eli 25 tyttöä 38:sta olisi kyselyn mukaan halukkaita osallistumaan tulevaan ryhmään. Mielestäni jo pelkästään tämän kysymyksen vastaukset osoittavat, että tyttöjen toimintaa alueella kannattaa jatkaa.

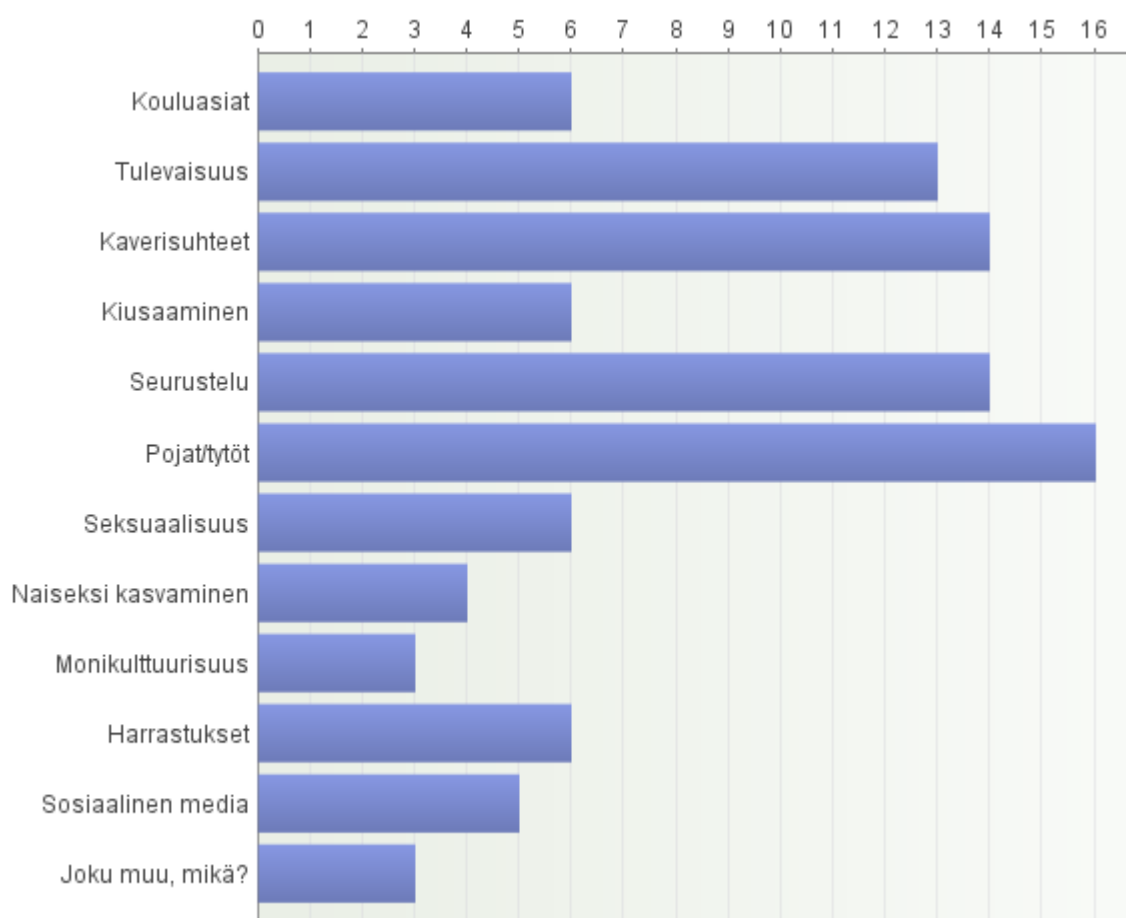
Tästä eteenpäin vastaajat haarautuivat taas kahdelle erilaiselle jatkokysymyssivulle sen mukaan, olivatko he kiinnostuneita osallistumaan ryhmään vaiko eivät. Ne, jotka olivat kiinnostuneita, saivat seuraavaksi antaa ehdotuksia siitä, missä tyttöryhmän tulisi kokoontua, ja millaisia asioita he haluaisivat käydä läpi tyttöjen kesken. Kysyttäessä mikä olisi hyvä paikka kokoontua, vastauksista selkeästi suurin osa kannatti Kannelmäen nuorisotaloa. Muut vastausvaihtoehdot olivat Malminkartanon nuorisotalo sekä vapaasti ehdotettavissa oleva tila, esimerkkinä kirjasto. Paikkakysymykseen antoivat vastauksen kaikki 25 tyttöä, jotka vastasivat olevansa kiinnostuneita myös osallistumaan ryhmän toimintaan. Heistä jopa kaksikymmentä oli sitä mieltä, että toiminta tulisi järjestää Kannelmäen nuorisotalolla.

Kuten aiemminkin jo mainitsin, on vastauksiin saattanut vaikuttaa, että uskon useimpien kyselyyn vastanneiden tyttöjen käyvän itse Kannelmäen nuorisotalolla. Kuitenkin, jo aiempikin tyttöryhmä järjestettiin Kannelmäessä, joten olisi ehkä reilumpaa, jos toimintaa järjestettäisiin vuorotellen taloilla. Kyselystä saadut vastaukset ovat kuitenkin

kin mielestäni noteeraamisen arvoisia, ja asiaa tulee harkita tarkkaan ohjaajien kesken. Paikan myötä tytöiltä tiedusteltiin asioita, joita he haluaisivat toiminnassa käsitellä sekä millaisia juttuja he haluaisivat tehdä tyttöjen kesken. Seuraavat kuviot havainnollistavat vastausten jakaumaa kyseisten kohtien osalta.

Mistä asioista haluaisit puhuttavan vain tyttöjen kesken? (Voit valita useamman kuin yhden vaihtoehdon)

Vastaajien määrä: 25

Kuvio 1. Tyttöjen toiminnan aiheet

Tyttöjen kesken käsiteltäviä aiheita koskien kiinnostus oli vaihtelevaa. Kuitenkin, kuten kuviosta voidaan nähdä, kaikki kohdat saivat ääniä. Eniten tyttöjä kiinnosti selvästi erilaiset sosiaalisiin suhteisiin liittyvät asiat, kuten pojista ja tytöistä puhuminen sekä kaverisuhteet ja seurusteleminen. Tytöt kirjoittivat myös muutamia avoimia vastauksia kyseiseen kohtaan.

”Jotain hauskaa myös”

”Ig (instagram) täytyy aina jakaa”

”Meikkaaminen”

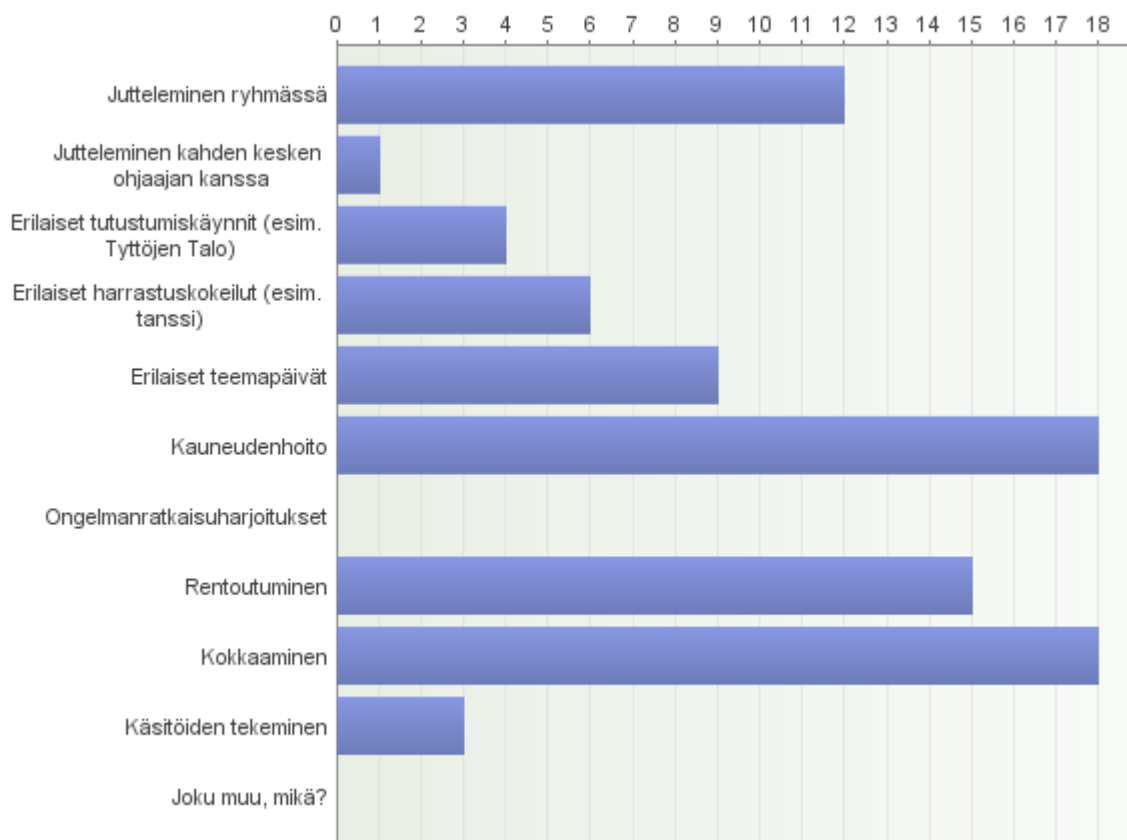
Heiltä, jotka tyttöryhmän toiminnasta eivät olleet kiinnostuneet, kysyttiin, minkälaisia asioita he uskoivat tyttöryhmässä käsiteltävän. Vastausvaihtoehdot olivat samat, ja niistä jokainen sai ääniä. Myös heillä oli siis kuitenkin jonkinlainen kuva siitä, mitä toiminta pitää sisällään. Sen jälkeen tiedusteltiin, olisiko heillä ehdottaa jotain muunlaista toimintaa, joka heitä kiinnostaisi enemmän kuin tyttöjen toiminta. Tähän kohtaan tuli vain pari ehdotusta. Molemmat asiat tosin ovat juuri sitä, mitä myös tyttöjen toiminnassa tehdään.

”Pojista puhuminen”

”Retket yms.”

Millainen toiminta olisi sinulle mieluuisaa? (Voit valita useamman kuin yhden vaihtoehdon)

Vastaajien määrä: 25

Kuvio 2. Tyttöjen toiminnan muodot

Tässä kohtaa hajonta oli jo näkyvämpää. Kuten kuviosta huomataan, suosituimmiksi kohdiksi nousivat kauneudenhoito sekä kokkaaminen. Nämä ovat asioita, joita toteutimme edellisessä tyttöryhmän kanssa. Silloinkin toiveet kyseisistä asioista tulivat nuorilta. Niin ikään rentoutuminen sekä jutteleminen ryhmässä saivat paljon ääniä. Rentoutuminen ja rauhoittuminen kaiken arjen hulinan keskellä onkin todella tärkeää. Nuorilla on paljon energiaa, ja he usein säntäilevät sinne tänne tehden kaikkea, mitä kerkeävät. On harrastuksia, koulujuttuja ja kavereita. Kuitenkin kaiken sen keskellä täytyy osata välillä myös pysähtyä ja rauhoittua. Ei siis ihme, että tyttöjen toiminnassa halutaan löytää aikaa juuri rentoutumiselle. Myös jutteleminen ryhmässä osoittautui jo edellisen tyttöryhmän kanssa olennaiseksi osaksi toimintaa. Tyttöillä oli suuri tarve vain jutella asioista, ja useasti vietimme pitkiäkin aikoja tapaamisistamme vain jutustellen erilaisista aiheista.

Vastaajista vain yksi toivoi keskustelua kahdestaan ohjaajan kanssa. Kahdenkeskinen juttelu voidaan kokea nuorten keskuudessa niin sanottuna kuulustelemisena. Eihän koulussakaan yleensä käydä rehtorin juttusilla tai keskustella opettajan kanssa kahdestaan tarkoituksella, jos ei ole tehnyt jotain pahaa. Keskustelu kahden kesken voidaan mieltää negatiivissävytteiseksi. Toisaalta nuorelle voi tulla myös sellainen olo, että pitäisi olla jotain suurta ja ihmeellistä kerrottavaa, jotta on oikeutettu kahdenkeskiseen juttutuokioon ohjaajan kanssa. Olisi kuitenkin tärkeää, että tyttöjen toiminnassakin nostettaisiin esille se tosiasia, että tytöillä on mahdollisuus puhua ohjaajan kanssa myös kahden kesken. Eikä syyn tarvitse olla mitenkään maailmaa mullistava, vaan ihan arjen asioistakin voi tulla juttelemaan.

Viimeisenä asiana kyselyssä kysyttiin tiedotukseen liittyviä mielipiteitä. Halusimme tietää, mitä kautta tytöt mieluiten haluavat saada tietoa tyttöjen toiminnasta. Useimmat vastasivat haluavansa tietoa nuorisohjaajilta. Myös kavereilta haluttiin kuulla tyttöjen toiminnasta. Suurta suosiota saivat myös erilaiset sosiaalisen median välineet, kuten Instagram, Facebook, Snapchat ja WhatsApp. Näistä kuvanjakopalvelu Instagram ja yhteisöpalvelu Facebook saivat eniten ääniä. Jokaisella Haaga-Kaarelan alueen nuorisotalolla on niin omat Facebook-sivunsa kuin Instagram-tilitkin. Myös ohjaajilla on omat Facebook-profiilit, joita voidaan hyödyntää toiminnan mainostamisessa. Ne, jotka eivät olleet kiinnostuneita osallistumaan tyttöryhmän toimintaan, vastasivat luonnollisesti useammin, etteivät halunneet saada tietoa toiminnasta. Myös sellaisia löytyi, jotka kuitenkin halusivat saada tietoa. Tällöinkin suurin osa halusi tiedon ohjaajilta. Lisäksi julisteiden, Facebookin, Instagramin ja MunStadin nettisivujen kautta haluttiin tietoa.

Lopuksi tytöille tarjottiin vielä mahdollisuus avoimiin ehdotuksiin sekä terveisiin. Useimmilla ei ollut lisättävää, mutta myös tähän kohtaan saatiin muutama idea suoraan tytöiltä.

”Meikkejä, kynsiä, hierontaa ja kaikkee ihanaa”

”Että olisi tyttöjenilta mis on kauhu teema et ollaa yöllä ja puhutaan ja katsotaan kaikkee kauhujuttuja ja tehää sit myös noita kauneusjuttuja :))”

”Enemmän tyttöjen kauneudenhoitoiltoja!!! Ei yönutia!!!”

5.2 Kehittämisideat

Kehittämisideoiden osalta pyrin tekemään uudenlaisia ehdotuksia tyttöjen toiminnan parantamiseksi. Lisäksi nostan toiminnasta esille jo aiemmin hyväksi todetut menetelmät. Ajankohtaisimpana tyttötyön muotona Haaga-Kaarelan alueella on nyt kaudelle 2015-2016 suunniteltu tyttöryhmä. Juurikin ajankohtaisuuden vuoksi kyseinen tyttöryhmä on se, jonka toiminnalle haluttiin kerätä ideoita kyselyn avulla suoraan tytöiltä itseltään. Myös tekemäni kehitysideoit liittyvät paljon tyttöryhmän toimintaan. Lisäksi olen pyrkinyt tekemään myös muunlaisia ehdotuksia ja tuomaan omia ideoitani esille pohtiessani, kuinka Haaga-Kaarelan alueen tyttötoimintaa voitaisiin kehittää myös muussa mielessä kuin vain tyttöryhmän osalta. Teen ehdotuksia siis nojaten jo käytettyihin keinoihin, mutta pyrin tarjoamaan myös uusia ideoita niiden rinnalle.

Tyttöryhmätoimintaa on helppo toteuttaa Tyttöjen talojen lisäksi myös tavallisilla nuorisotaloilla. Ryhmälle täytyy vain löytää oma ajankohta, tila ja ohjaajat talolta. Myös tavoitteiden asettaminen sekä kohderyhmän tavoittaminen on tärkeää. Kun nämä seikat on saatu kuntoon, on pienryhmätoiminta oiva keino edistää tyttötyötä myös tavallisten nuorisotalojen toiminnassa. Opinnäytetyössä *Ohjattu pienryhmätoiminta osana nuorisotyötä* (2006) etsitään perusteluja sille, miksi juuri pienryhmätoiminta on tehokas menetelmä tehdä nuorisotyötä. Tekijät Nokelainen ja Toikander ovat koonneet yhteen edellytyksiä toimivalle pienryhmälle. Tällaisina ominaisuuksina he pitävät sitä, että toiminta on tavoitteellista, ja että tavoitteiden toteutumista seurataan ja arvioidaan koko toiminnan ajan. Pieni ryhmäkoko nähdään vahvuutena, sillä kaikki ottavat toisiinsa kontaktia ja on toimittava yhtenäisenä ryhmänä tavoitteiden saavuttamiseksi. Tärkeää on myös vertaisryhmätoiminta, eli se, että nuori tuntee yhteenkuuluvuutta ja luo kaverisuhteita ryhmän sisällä. Kaiken tämän lisäksi myös ohjaajan rooli on olennainen osa pienryhmätoimintaa. He pitävät toiminnan kasassa ja ohjaavat toimintaa oikeaan suuntaan, jos on tarve. Myös erilaisten ristiriitatilanteiden käsitte-

leminen kuuluu ohjaajalle. (Nokelainen & Toikander 2006, 56.) Pienryhmien perustamiselle löytyy moitteettomat edellytykset Haaga-Kaarelan nuorisotyöyksiköstä.

Kevään 2015 tyttöryhmän kautta esille nousseet kehitysideat koskivat enimmäkseen ryhmän perusominaisuuksiin liittyviä asioita. Tytöt toivoivat muun muassa lisää tapaamiskertoja. Ryhmämme kokoontui kevään aikana yhteensä yhdeksän kertaa. Ajallisesti tämä tarkoitti, että tapasimme kerran viikossa, kahden kuukauden ajan. Pidempijänteisellä työskentelyllä voitaisiin saada aikaan vielä enemmän luottamusta ryhmän jäsenten kesken, sillä esimerkiksi ryhmäytyminen ottaa yllättävän paljon aikaa toiminnasta. Vaikka meidän ryhmämme koko oli melko pieni, viisi tyttöä, niin aikaa ryhmäytymiseen ja parempaan tutustumiseen täytyi varata kunnolla. Tätä ajatusta tukee myös monien, muualla aiemmin järjestettyjen tyttöryhmien toiminta.

Esimerkiksi Vantaan Tikkurilassa toimii tyttöjen toimintaa järjestävä yhdistys Nicehearts ry. Kyseinen yhdistys tarjoaa tyttöjen toimintaa alueen kaikille yli 10-vuotiaille tytöille. Yhdistyksen perustamisessa mukana ollut Johanna Räisänen luonnehtii, että toimintaa haluttiin järjestää: ”jotta kaupungissamme olisi paikka, jossa tytöt voivat olla tyttöjä, keskenään erilaisia, mutta ehdottoman samanarvoisia” (Räisänen & Lilja 2004, 83). Tämän myötä he ovat järjestäneet muun muassa juuri tyttöryhmätoimintaa. Tarkoituksena heillä on, että yksi ryhmä tapaisi aina puolesta vuodesta vuoteen. Puolessa vuodessa voidaan jo saada pidempijänteistä tukemista aikaan, ja luoda parempi luottamussuhde niin ryhmän jäsenten kesken kuin jäsenten ja ohjaajankin välille. (mt., 84-88.)

Aiemman tyttöryhmän tapaamiset kestivät puolitoista tuntia per tapaaminen, paitsi lopetusretkemme oli hieman pitempi kerta. Itse olen sillä kannalla, että tapaamiset voisivat kestää kauemminkin, vaikkapa kaksi tuntia kerrallaan. Toisaalta voitaisiin myös vuorotella niin, että joka toinen viikko tapaaminen kestäisi kaksi tuntia, ja joka toinen viikko puolitoista tuntia. Tällä tavoin saataisiin hieman pelivaraa sille, että tiettyihin tapaamiskertojen aiheisiin voitaisiin syventyä paremmin. Itselleni jäi välillä edellisen tyttöryhmän tapaamisten tiimoilta sellainen olo, että tytöillä olisi riittänyt asiaa enemmänkin. Jos tapaamiset olisivat kestäneet kauemmin, olisi meillä ollut aikaa useampiin harjoituksiin sekä syvempään ja monipuolisempaan keskusteluun. Tästä olisi varmasti ollut hyötyä niin tytöille itselleen kuin meille ohjaajillekin.

Tytöt toivoivat myös edellisen tyttöryhmän kokemustensa pohjalta, että me ohjaajat olisimme kertoneet enemmän omista kokemuksistamme, kun puhuimme erilaisista asioista. On selvää, että keskusteltaessa esimerkiksi seurustelemiseen liittyvistä asioista, on mielekkäämpää kuunnella selostuksia, joita on elävöitetty omilla kokemuksilla. Tämän toiveen täyttäminen on helppoa. Toteuttamisessa tulee kuitenkin tiedostaa, mitkä asiat ovat hyväksi jakaa nuorille ja mitkä taas ovat sellaisia seikkoja, jotka on parempi pitää omana tietonaan. Vaikeammistakin asioista voi kertoa omakohtaisia kokemuksia, kunhan ryhmä ei ala muistuttaa enemmän ohjaajaa varten järjestettyä terapiapiiriä kuin mielekästä kokemusta tytöille.

Myös tyttöryhmän kokoontumispäivää tai päiviä voitaisiin mahdollisuuksien mukaan suunnitella yhdessä tyttöjen kanssa. Tätä olisi voinut kysyä jo kyselyssä, mutta toisaalta tyttöryhmän toteuttaminen menee varmasti ensi vuoden puolelle, joten tilanne olisi voinut muuttua siinä välillä. Toisaalta toimintaa tulee järjestää myös ohjaajien ehdoilla, eli päivä ei välttämättä voisi olla mikä tahansa heidän puolestaan. Nuorisohjaajan arjessa on niin paljon muutakin tehtävää, ja on vaikeaa priorisoida, mikä toiminta on kaikkein merkittävintä, kun kaiken tulisi olla yhtä tärkeää. Mikäli mahdollisuudet eivät kuitenkaan ole sidottu ohjaajien osalta vain yhteen päivään, voitaisiin tyttöjen kanssa yhdessä pohtia, mikä olisi hyvä päivä tapaamisille.

Tyttöryhmän kokoontumisen kannalta suosituimmaksi paikaksi nousi Kannelmäen nuorisotalo. Kuitenkin myös Malminkartanon nuorisotalolta löytyisi hyvät puitteet järjestää tyttöjen pienryhmätoimintaa. Kyseisellä talolla on oma tyttöjen huone, jossa tyttöjen kesken voitaisiin kokoontua. Myös Kannelmäen nuorisotalolle on tällä hetkellä käynnissä olevan remontin myötä suunnitteilla tyttöjen oma tila, jota tosin tullaan hyödyntämään muunlaisenkin pienryhmätoiminnan osalta. Jos huoneesta kuitenkin päätetään tehdä vain tyttöjen huone, niin tyttöjen on varmasti määrä olla mukana esimerkiksi huoneen sisustamisessa. Kun tytöt saavat osallistua huoneen sisustamiseen, heillä on varmasti myös enemmän intoa viettää aikaa kyseisessä tilassa. Tämän myötä myös tyttöryhmään osallistuminen voisi olla todennäköisempää, jos ryhmä kokoontuisi tyttöjen itse suunnittelemassa tilassa.

Haaga-Kaarelan alueella tytöille suunnatut tapahtumat ovat osoittautuneet suosituiksi. Tyttöjen yönutalla oli noin 25 osallistujaa, ja kauneushoitoillassa puolestaan kävi illan aikana vielä hieman enemmän tyttöjä. Lisää tapahtumia voitaisiin jatkossa suunnitella niin tyttöryhmän sisällä kuin muutoinkin nuorisotalon arjessa tyttöjen kanssa. Tyttöjen tapahtumia voisi järjestää useammin kuin ennen, esimerkiksi kahden kuukauden välein, tietysti talojen omien aikataulujen mukaan. Ohjaajat voisivat hyödyntää kyselyssä eniten kannatusta saaneita aiheita ja toimintaa, ja niiden perusteella järjestää tyttöjen kanssa erilaisia tapahtumia. Tapahtumissa on aiemminkin ollut vierailijoita opettamassa esimerkiksi hiustenlaittoa tytöille. Tällaista vierailijamallia voitaisiin hyödyntää tapahtumien lisäksi myös tyttöryhmän toiminnassa, jos halutaan saada erilaista näkökulmaa jonkin asian ammattilaisilta, esimerkiksi seksuaalisuudesta.

Yhtenä suorana tapahtumaehdotuksena kyselystä nousi esille tyttöjen leivontailta. Valtaosa toiminnasta kiinnostuneista tytöistä myös äänesti kokkaamista tekemiseksi tyttöjen toiminnassa. Leivontailta tai muu kokkaamiseen liittyvä tapahtuma voisi varmasti saada suosiota tyttöjen keskuudessa. Kokonaisvaltaista tukemista sekä syvempää perspektiiviä tällaisilla tyttöjen hauskanpitotapahtumilla ei välttämättä saada aikaan. Siitä huolimatta tytöt voivat tapahtumien kautta kokea jonkinlaisia voimaantumisen tuntemuksia, ja joka tapauksessa ne ovat varmasti tärkeitä niihin osallistuville tytöille. Tyttöjen illoista voi myös saada uusia kavereita, ja toiminta tarjoaa positiivista tekemistä nuorten elämään, joten en usko, että sillä voi huonontavaakaan vaikutusta tällöin olla. Kokkaamisen lomassa voi myös harjoittaa niin sanottua ”keittiöpsykologiaa”, eli tuoda esille muitakin asioita, esimerkiksi juuri naiseuteen liittyen samalla, kun tehdään jotain aivan muuta.

Tyttöjen toiminnan perusteellinen valmistelu on oleellinen asia toiminnan onnistumisen kannalta. Yksi tärkeimmistä valmistelun vaiheista on tehokas ja monipuolinen mainostus. Kyselyn vastauksista kävi ilmi, että tytöt haluaisivat saada tietoa toiminnasta erilaisten sosiaalisen median välineiden avulla. Nykyään on täysin tavallista, että sosiaalinen media on enemmän ja enemmän esillä nuorten elämässä. Erilaisten teknologian välineiden käyttö aloitetaan yhä nuorempana, ja jo 3-4-vuotiaat lapset osaavat käyttää tabletteja ja älypuhelimia muun muassa pelaamiseen ja piirrettyjen katseluun. Nuorten mielestä voi puolestaan kuulostaa jopa epätavalliselta, jos jollain

ei olekaan Facebook-profiilia ja Instagram-tiliä. Tämän tosiasian vuoksi ei ole yllätys, että nuoret haluavat kuulla myös tyttöjen toiminnasta sosiaalisen median kautta. (Noppi & Kupiainen 2015, 113-114.)

Kuten mainitsin jo vastauksia analysoidessani, niin jokaisella Haaga-Kaarelan nuorisotyöyksikön nuorisotalolla on omat tilit Facebookissa ja Instagramissa, ja työntekijöillä on omat Facebook-profiilinsa. Tämän lisäksi heidät voi tavoittaa myös viestintäpalvelu WhatsAppin kautta. Juuri nämä kanavat ovat tärkeitä tyttöjen toiminnan mainostamisessa. Meillä oli aiemman tyttöryhmän kanssa Facebookissa ryhmäkeskustelu, jonka kautta pystyimme viestimään ilmoitusluontoisista asioista, kuten seuraavan tapaamiskerran teemoista. Myös tytöt pystyivät sen kautta ilmoittamaan asioista ohjaajille, esimerkiksi, jos eivät päässeet osallistumaan johonkin tapaamiseen. Tämä oli toimiva malli, jonka avulla tieto kulki meidän ohjaajien ja nuorten välillä. Jatkossa toiminnasta voitaisiin myös jakaa kuvia talojen Instagram-tiliillä, jotta muutkin nuoret näkisivät, mitä esimerkiksi tyttöryhmän sisällä tehdään.

Sosiaalista mediaa käytetään hyväksi useimmiten juuri yhteydenpitoon kavereiden ja muiden ihmisten kanssa. Sen lisäksi sosiaalinen media kuitenkin voi luoda myös suuria paineita nuorten elämään. Sosiaalisessa mediassa itsestä pitää antaa positiivinen kuva, ja tyttöjen ja poikien käytökselle sosiaalisessa mediassakin asetetaan tiettyjä odotuksia. Tytöt omaksuvat helposti erilaisia ihanneulkonäköön liittyviä paineita erilaisilta kuvasivustoilta, jonka myötä myös heidän täytyy näyttää hyvältä jakamissaan kuvissa. Tyttötyön avulla voidaan murtaa sosiaalisen median kautta hankittuja roolimalleja, jotka istuttavat nuorten tyttöjen mieliin ajatuksia omasta riittämättömyydestä. Nykypäivänä kyseinen tehtävä kasvaa koko ajan yhä tärkeämmäksi. (mt., 125-127.)

Kyselyn vastauksista voitiin myös päätellä, ettei monilla tytöillä ollut etukäteen edes käsitystä siitä, mitä tyttötyö on. Tälle kaivattaisiin ehdottomasti muutosta. Toiminnan perusteellinen mainostus ja tiedon levittäminen ovat tässäkin mielessä merkittäviä. Tietoa toiminnasta toivottiin sosiaalisen median välineiden ohella kuitenkin kaikista eniten suoraan ohjaajilta. Kyseinen seikka pitäisi ottaa huomioon, ja tyttöjen toiminnasta voitaisiin esimerkiksi käydä kertomassa lähikouluilla.

Olen myös pohtinut, millä keinoin tyttöjen toiminnalla tavoitettaisiin eniten tukea ja apua tarvitsevat tytöt, ja saataisiin heidät mukaan. Nuorisotaloilla järjestettävään toimintaan, esimerkiksi pienryhmiin, on joka tapauksessa oltava yhtäläiset osallistumismahdollisuudet jokaisella kohderyhmän nuorella. Ohjaajat kuitenkin tuntevat melko hyvinkin alueen nuoria. Tämän myötä he voisivat kohdentaa toiminnan mainostamista sellaisille tytöille, joiden uskoisivat hyötyvän toiminnasta kaikista eniten. Tietystikään tämän myötä ei jätettäisi ulkopuolelle muita tyttöjä, vaan myös heille vietäisiin tietoa toiminnasta.

Myös maahanmuuttajataustaa omaavia tyttöjä haluttaisiin innostaa mukaan toimintaan. Haaga-Kaarelan alueella on paljon perheitä, joissa yksi tai useampi henkilö on syntynyt jossain muualla kuin Suomessa. Myös maahanmuuttajataustaisille nuorille on varmasti hyväksi osallistua nuorisotoimen tarjoamaan toimintaan, ja erityisesti tytöillä voi olla tarve saada niin vertaistukea kuin aikuistenkin kannustusta yhteiskunnassamme. Monissa kulttuureissa on hyvin erilaiset käsitykset naiseudesta, seksuaalisuudesta sekä sukupuolten tasa-arvosta. Voi olla, että nuoren kotona ei keskustella tällaisista asioista ollenkaan tai tiedot jäävät puutteelliseksi. Tämän myötä nuoren voi olla haasteellista ymmärtää omaa kehitystään sekä seksuaalisuuttaan, jonka seurauksena nuorelle voi kehittyä ongelmia oman itsensä tai muiden kanssa.

Keinoja ulkomaalaistaustaisten tyttöjen motivoimiseksi voisi olla esimerkiksi, että myös ohjaajat tai yksi ohjaajista olisi ulkomaalaistaustainen. Eri kulttuureista tulleiden tyttöjen voisi olla helpompi tulla mukaan toimintaan, jos he tietäisivät, että ohjaajalla on omakohtaista kokemusta asioista, joita myös he kokevat täällä. Kulttuurierojen vuoksi myös osallistumisluvan saaminen kotoa voi olla haastavampaa maahanmuuttajataustaisten tyttöjen kohdalla. Nuoren kotona toiminnasta ei välttämättä ole tarpeeksi tietoa, joten se saatetaan mieltää negatiiviseksi. Tällöin olisi tärkeää välittää tietoa myös kotiväelle siitä, mitä toiminta oikeasti pitää sisällään.

Itse tiedän kokemuksesta todeta, että Haaga-Kaarelan alueella on hyvin ammattitaitoisia nuorisotyöntekijöitä, jotka todella osaavat kohdata nuoret avoimesti ja välittävästi. Tämä on todella tärkeää, ja ainakin omasta mielestäni sen tärkeys jopa korostuu, kun on kyseessä sukupuolisensitiivinen työote. Taloilla voitaisiin miettiä yleisesti sitä, mitä sukupuolisensitiivisyys on, ja miten se näkyy juuri kyseisen nuorisotalon

arjessa. Myös ohjaajien kesken on hyvä välillä pysähtyä pohtimaan kyseistä asiaa. Sukupuolisensitiivisyydestä puhutaan nykyään paljon, mutta se, kuinka paljon kyseisestä puheesta siirtyy konkreettisesti toimintaan, on eri asia. Aiheelle pitäisi antaa aikaa jäsentyä sen tekijöiden keskuudessa eikä sitä tulisi pitää itsestäänselvyytenä.

5.3 Kehittämisideoiden jalkauttaminen toimintaan

Jalkauttamisvaiheessa vastuu tämän tutkimuksen myötä tuotetuista materiaaleista siirtyy alueen nuorisotyöntekijöille. Itse uskon nuorisotyöntekijöiden ottavan kyselyn avulla saadut vastaukset ja niiden myötä kehittelemäni ehdotukset mielenkiinnolla vastaan. Uskon tulosten tukevan myös toiminnan suunnittelua jatkossa. Työntekijät ovat jo ennen opinnäytetyötäni pitäneet tyttötoimintaa ja sen kehittämistä tärkeänä osana nuorisotyöyksikkönsä toimintaa. Olen saanut heiltä tukea opinnäytetyön aloittamisesta asti. Tämän myötä koen, että kaikki kyselystä ja koko tutkimuksesta saatu tieto on varmasti merkittävää ohjaajille.

Ideaali tilanne toiminnan jatkumiselle on tietysti se, että tulosten jalkautuessa toimintaan kohderyhmää ei unohdeta, vaan ideoita kehitellään edelleen yhteistyössä tyttöjen kanssa myös jatkossa. Tämä vastaa osaltaan RuutiBudjetin toimintamallia. Nostetaan ideat tyttöjen tietoisuuteen, jonka jälkeen niistä valitaan tärkeimmät teemat ja näkökulmat, joihin aletaan panostaa enemmän. Itse uskon tämän olevan Haaga-Kaarelan nuorisotyöyksikön työntekijöille luonnollinen tapa jatkaa toiminnan kehittelyä. Tytöt ovat saaneet osallistua jokaisen heille järjestetyn tapahtuman ja toiminnan suunnitteluun jo aiemminkin. En usko, että tälle toimintamallille on tulossa muutosta, ja mielestäni on hyvä juuri niin.

Se, mitkä seikat tutkimuksesta saaduista tuloksista ja tekemistäni kehitysehdotuksista sisällytetään mukaan toimintaan, riippuu myös ohjaajista. Kysely tarjosi omasta mielestäni kattavasti tietoa muun muassa siitä, minkälaiset asiat ovat juuri nyt teiniikäisten Haaga-Kaarelan alueen tyttöjen mielissä. Tämän myötä voidaan päätellä, millaisia asioita tyttöjen toiminnassa halutaan käsitellä. Niiden pohjalta puolestaan voidaan tehdä suunnitelmia esimerkiksi tyttöryhmän tapaamisten teemoja koskien tai suunnitella uusia, vain tytöille suunnattuja tapahtumia.

6 LOPETUS

Tällaista kehittämisen mallia voidaan hyödyntää jatkossa myös muilla nuorisotaloilla. Totta kai jokaisella talolla järjestettävällä tyttöjen toiminnalla on omat erityispiirteensä, mutta myös yhtäläisyyksiä löytyy paljon. Erilaiset tytöille järjestettävät tapahtumat sekä tyttöjen ryhmätoiminta ovat useimmiten ne keinot, joilla tyttötyötä toteutetaan nuorisotalojen arjessa. Tietysti myös jokainen pienryhmä on erilainen, ja toiminnan kuvaan vaikuttaa merkittävästi se, minkälaisia persoonia toimintaan lähtee mukaan. Mielestäni ei voi kuitenkaan liikaa korostaa, että jokaisen tyttöryhmän kohdalla toimintaa tulisi suunnitella kunkin ryhmän osallistujien kanssa, heille mieluisaksi. Jos osallistujat ovat ohjaajille jo entuudestaan tuttuja, on helpompi tehdä joitain ratkaisuja etukäteen siitä, millaiset harjoitteet kyseisille henkilöille voisivat olla hyödyksi. Toiminnan suunnittelussa tulisikin vallita tasa-arvoinen vuorovaikutus, jonka myötä toimintaan osallistuvat henkilöt kokisivat saaneensa vaikuttaa tapahtumien kulkuun.

Itse olen koko opinnäytetyön prosessin ajan saanut syventää näkemystäni ja kokemustani sukupuolisensitiivisestä työotteesta sekä erityisesti juuri tyttötyöstä. Tyttötyö on ollut vahvasti esillä jo keväästä asti, kun opintojani koskien toteutimme kehittämisprojektin, joka käsitteli myös Haaga-Kaarelan nuorisotyöyksikössä tehtävää tyttötyötä. Tällöin tehtävänäni oli suunnitella, toteuttaa sekä reflektoida tyttöjen toimintaa käytännössä sekä raportoinnin kautta. Sainkin jo kevään aikana melko laajan käsityksen tyttöjen toiminnasta. Opinnäytetyön myötä olen silti vielä pureutunut pintaa syvemmälle, ja oppinut paljon uutta tyttötyöstä ja sen toteuttamisesta etenkin nuorisotalojen arjessa. Oli todella merkittävää, että minulla itselläni oli entuudestaan käytännön kokemusta kyseisestä toiminnasta, koska tällöin pystyin peilaamaan teoriaa omiin kokemuksiini. Kehitysprojektia tehdessä toiminta oli vielä uudempaa kuin nyt eikä valmiita raameja toiminnalle ollut. Toivonkin, että tämän opinnäytetyön tarjoaman kartoituksen myötä Haaga-Kaarelan nuorisotyöyksikön työntekijät saavat uutta intoa tyttötyön toteuttamiseen nuorisotaloillaan.

Olen tietysti pohtinut myös sitä, mitä tutkimuksessani olisi voinut tehdä toisin, jotta oltaisi päästy vielä laajempiin käsityksiin tyttötyön kehittämistarpeista. Olisin voinut esimerkiksi tehdä yhteistyötä alueen koulujen kanssa tyttöjen kyselyn suhteen. Tä-

män myötä olisi tavoitettu myös niitä tyttöjä, jotka eivät käy nuorisotaloilla. Ehkä siten olisi saatu parempaa perspektiiviä sille, miksi nuoret eivät osallistu tyttöjen toimintaan tai onko heillä edes tietoa, että sellaista alueen nuorisotaloilla järjestetään. Lisäsin kuitenkin kehitysehdotuksiin, että kouluilla voisi käydä mainostamassa esimerkiksi tulevan tyttöryhmän toimintaa. Tällöin voitaisiin saada enemmän näkyvyyttä ja sen myötä tavoittaa suurempi ryhmä eri-ikäisiä tyttöjä. Nämä ovatkin seikkoja, joita voisi ehdottomasti lähteä kehittelemään lisää.

Opinnäytetyöni näkökulmana oli nuorten ääni. Se nousi esille kyselyn vastausten osalta, jolloin tytöt saivat oman äänensä kuuluviin toiminnan kehittämisen hyväksi. Kyselystä saadut vastaukset olivat kuitenkin suurimmaksi osaksi valmiista vaihtoehdoista valittuja, vaikka toki avoimia vastauksiakin saatiin ihan hyvin kasaan. Pohdiskelin, kuinka nuorten ääni saataisiin vielä paremmin kuuluville toiminnan suunnittelun ja toteuttamisen osalta, ja uskonkin, että se tapahtuu vielä jalkauttamisvaiheen aikana. Tyttöjä olisi tietysti voinut myös haastatella tätä tutkimusta varten. Haastattelemisen olisi ollut hyvin mielenkiintoista, mutta koen kyselyn olleen tässä tapauksessa silti tehokkaampi keino hankkia tietoa laajemmalta ryhmältä.

Opinnäytetyöni on kuitenkin tehty vallitsevien puitteiden rajoissa, ja se on vain yksi selvitys tyttötyötä koskien muiden joukossa. Kokonaisvaltaisempaa kartoitusta varten pitäisi varata lisää työtunteja, keinoja sekä kärsivällisyyttä. Mielenkiintoa aihetta kohtaan edelleen löytyy. Omasta mielestäni tämä tutkimus kuitenkin vastasi prosessin alussa määriteltyihin kysymyksiin. Kyselyn myötä saatiin konkreettista informaatiota siitä, mitä mahdollisuuksia tyttöjen toiminnalla on Haaga-Kaarelan alueella. Saatiin todellista materiaalia suoraan nuorilta koskien toiminnan luonnetta sekä aiheita. Mitä halutaan tehdä ja minkälaisista aiheista halutaan keskustella. Toivon myös, että itse annoin vastauksia kehitysehdotuksillani sille, mitä nuorisotyöntekijät voisivat alueella tehdä, jotta yhä useammat tytöt osallistuisivat toimintaan. Tärkeintä opinnäytetyön onnistumisen kannalta kuitenkin oli tieto, että tyttöjen toiminnalle on edelleen kiinnostusta alueella. Tämä oli takuu siitä, että toiminnan luonteen kartoittamiselle ja sen myötä kehittämiselle oli todella tarve.

LÄHTEET

Aalberg, Veikko & Siimes, Martti A. 2007. Lapsesta aikuiseksi. Nuoren kypsyminen naiseksi tai mieheksi. Helsinki: Nemo.

Anttonen, Erja 2007. Sukupuolisensitiivisyys kansalaistoiminnassa ja nuorisotyössä. Helsinki: Humanistinen ammattikorkeakoulu – HUMAK. Viitattu 2.10.2015.

<http://www.humak.fi/wp-content/uploads/2015/01/sukupuolisensitiivisyys-kansalaistoiminnassa.pdf>

Aseman Lapset ry 2013. Friends. Ohjelma lasten ja nuorten mielen hyvinvoinnin tueksi. Viitattu 16.11.2015

<http://www.asemanlapset.fi/fi/toimintamuotomme/friends>

Dunderfelt, Tony 2011. Elämänkaaripsykologia. Helsinki: WSOYpro Oy.

Gretschel, Anu 2002. Johdanto. Teoksessa Gretschel, Anu (toim.) Lapset, nuoret ja aikuiset toimijoina. Artikkeleita osallisuudesta. 1. painos. Helsinki: Suomen kuntaliitto, 7-10.

Gretschel, Anu 2002. Kunnallisen nuorten osallisuusympäristön perustaminen. Teoksessa Gretschel, Anu (toim.) Lapset, nuoret ja aikuiset toimijoina. Artikkeleita osallisuudesta. 1. painos. Helsinki: Suomen kuntaliitto, 48-62.

Helsingin kaupungin nuorisoasiainkeskus 2014. Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelma vuosille 2014-2017. Viitattu 18.11.2015.

http://www.nuorisokanuuna.fi/sites/default/files/filedepot/yhdenvertaisuussuunnitelma_2014_1103_final.pdf

Helsingin kaupungin nuorisoasiainkeskus 2015a. Toimintaperiaatteet ja strategia. Viitattu 23.10.2015.

<http://www.hel.fi/www/nk/fi/Tietoa+meista/Strategia/>

Helsingin kaupungin nuorisoasiainkeskus 2015b. Tietoa meistä. Viitattu 23.10.2015.

<http://www.hel.fi/www/nk/fi/Tietoa+meista/>

Helsingin kaupungin nuorisoasiainkeskus 2015c. Länsiluotsi. Viitattu 13.11.2015.

<http://luotsi.munstadi.fi/lansiluotsi/>

Helsingin kaupungin nuorisoasiainkeskus 2015d. Mikä RuutiBudjetti?. Viitattu 29.9.2015.

<http://ruutibudjetti.munstadi.fi/mika-ruutibudjetti/>

Hirsjärvi, Sirkka., Remes, Pirkko & Sajavaara, Paula 2007. Tutki ja kirjoita. Helsinki: Tammi.

Honkasalo, Veronika 2011. Tyttöjen kesken. Monikulttuurisuus ja sukupuolten tasa-arvo nuorisotyössä. Helsinki: Unigrafia.

Laitio, Tommi 2014. Katso todellista ihmistä. Teoksessa Helsingin kaupunki 2014. Nuorisoasiainkeskuksen toimintakertomus 2014, 4. Viitattu 2.11.2015.

http://www.ejulkaisu.fi/helsingin_kaupunki/nuorisoasiainkeskus/toimintakertomus_2014/

Lundbom, Pia & Herranen Jatta 2011. Sosiaalisen vahvistamisen ajankohtaisuus. Teoksessa Lundbom, Pia & Herranen, Jatta (toim.) Sosiaalinen vahvistaminen kokemuksina ja käytänteinä. Helsinki: Humanistinen ammattikorkeakoulu – HUMAK, 4-12. Viitattu 5.10.2015

<http://www.humak.fi/wp-content/uploads/2014/12/humak-sos-vahvistaminen-verkko.pdf>

Martikainen, Liisa 2015, Nuoruus ei ole numero!. Teoksessa Martikainen, Liisa (toim.) Mitä se sulle kuuluu? Nuoren elämän valinnat puntarissa. Tallinna: United Press Global, 7-11.

Mehtonen, Tuija 2011. Sosiaalisen vahvistamisen osaaminen. Teoksessa Lundbom, Pia & Herranen, Jatta (toim.) Sosiaalinen vahvistaminen kokemuksina ja käytänteinä. Helsinki: Humanistinen ammattikorkeakoulu – HUMAK, 13-29. Viitattu 3.11.2015.

<http://www.humak.fi/wp-content/uploads/2014/12/humak-sos-vahvistaminen-verkko.pdf>

Naistenkartano ry 2015. Bella Suomi. Viitattu 16.11.2015

<http://www.naistenkartano.com/projektit/bella-suomi/>

Nokelainen, Essi & Toikander, Terhi 2006. Ohjattu pienryhmätoiminta osana nuorisotyötä. Perusteluita toiminnan tehokkuudelle. Helsinki: Nykypaino Oy.

Noppiari, Elina & Kupiainen, Reijo 2015. Somelainen nuori. Teoksessa Martikainen, Liisa (toim.) Mitä se sulle kuuluu? Nuoren elämän valinnat puntarissa. Tallinna: United Press Global, 113-133.

Oikeusministeriö, Finlex 2006. Nuorisolaki. Viitattu 12.10.2015.

<https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2006/20060072>

Punnonen, Varpu 2007. Sukupuolisensitiivinen sosiaalinen nuorisotyö. Teoksessa Hoikkala, Tommi & Sell, Anna (toim.) Nuorisotyötä on tehtävä. Menetelmien perustat, rajat ja mahdollisuudet. Helsinki: Nuorisotutkimusverkosto, 521-540.

Räisänen, Johanna & Lilja, Hannele 2004. Nicehearts – työtä tyttöjen ja naisten kasvun tukemiseksi. Teoksessa Linnonsuo, Outi (toim.) Sosiaalisen nuorisotyön toimintamalleja. Turku: Turun ammattikorkeakoulu, 82-94.

Suomen Setlementtiliitto 2015. Poikien Talot. Viitattu 16.11.2015.

<http://www.setlementti.fi/sukupuolisensitiivisyys/toimintamuodot/poikien-talot/>

Suomen Setlementtiliitto ry 2012. Tyttötyön kansio. Helsinki: Suomen Setlementtiliitto ry.

Syrjäläinen, Eija & Kujala, Tiina 2010. Sukupuolitietoinen tasa-arvokasvatus – vaiettu aihe opettajankoulutuksessa ja koulun arjessa. Teoksessa Suortamo, Markku., Tainio, Liisa., Ikävalko, Elina., Palmu, Tarja & Tani, Sirpa (toim.) Sukupuoli ja tasa-arvo koulussa. Jyväskylä: PS-kustannus, 25-40.

Tainio, Liisa., Palmu, Tarja & Ikävalko, Elina 2010. Opettaja, oppilas ja koulun sukupuolistunut arki. Teoksessa Suortamo, Markku., Tainio, Liisa., Ikävalko, Elina., Palmu, Tarja & Tani, Sirpa (toim.) Sukupuoli ja tasa-arvo koulussa. Jyväskylä: PS-kustannus, 13-22.

Tanhua, Inkeri 2012. Sukupuolen tasa-arvon hyvät käytännöt. Tasa-arvohankkeiden hyviä käytäntöjä seitsemästä teemasta. Helsinki: Työ- ja elinkeinoministeriö.

Viitanen, Reijo & Majoinen, Kaija 2002. Alkusanat. Teoksessa Gretschel, Anu (toim.) Lapset, nuoret ja aikuiset toimijoina. Artikkeleita osallisuudesta. 1. painos. Helsinki: Suomen kuntaliitto, 3.

LIITTEET

Tyttöjen kysely

*Täällä kirjoittelee Iina Körkkö, opiskelija Humanistisesta ammattikorkeakoulusta. Olen teke-
mässä lopputyötä opintoja varten, ja halusin ehdottomasti tehdä opinnäytetyöni Haagan, Kan-
nelmäen ja Malminkartanon nuorisotalojen tarjoamasta toiminnasta tytöille. Nyt tarvitsenkin
sinun apuasi.*

*Tämä on kysely Haaga-Kaarelan alueen tytöille. Kysely täytetään täysin nimettömästi, ja sen
avulla halutaan kartoittaa kokonaiskuvaa tyttötyöstä, eli ketään ei tutkita yksilönä. Tuloksia
tullaan käyttämään alueen tyttötoiminnan kehittämiseen.*

Koska kukapa tietäisi tyttöjen jutuista paremmin, kuin juuri sinä siellä ruudun toisella puolen!

Jos sinulla on kysyttävää, voit ottaa minuun yhteyttä sähköpostitse:
iina.korkko@humak.edu

Minkä ikäinen olet?

- 13-14
- 15-16
- 17-18

Mikä on synnyinmaasi?

- Olen syntynyt Suomessa
- Olen syntynyt muualla kuin Suomessa, missä?
- En halua vastata

Ovatko vanhempasi syntyneet Suomessa vai ulkomailla?

- Molemmat vanhemmat syntyneet Suomessa
- Jompi kumpi tai molemmat vanhemmat syntyneet ulkomailla
- En halua vastata

Mitä kautta sait ensimmäiseksi tietää kyselystä?

- Tyttöjen yönutalla
- Ohjaajilta nuorisotalolla
- Kaverilta
- Koulusta
- Sähköpostin kautta
- Jostain muualta, mistä?

Tyttötyö on...

Olen osallistunut tyttöjen toimintaan... (Voit valita useamman kuin yhden vaihtoehdon)

- Tyttöjen kauneushoitoilta
- Kevään tyttöryhmä
- Tyttöjen yönuta
- Johonkin muuhun, kuin alueen nuorisotalojen tyttötoimintaan
- En ole ollenkaan osallistunut tyttöjen toimintaan

Osallistuin tyttötoimintaan, koska... (Voit valita useamman kuin yhden vaihtoehdon)

- Se on mielestäni kivaa
- Halusin saada uusia kavereita
- Halusin tekemistä vapaa-ajalle
- Halusin viettää aikaa vain tyttöjen kesken
- Halusin saada tietoa naiseudesta
- En pysty puhumaan kotona naiseuteen liittyvistä asioista
- Halusin keskustella asioista
- Kaveritkin osallistuivat

Jokin muu syy, mikä?

En ole osallistunut tyttöjen toimintaan, koska... (Voit valita useamman kuin yhden vaihtoehdon)

En ole kiinnostunut

Minulla ei ole aikaa

En ole saanut lupaa osallistua

En ole tiennyt toiminnasta

Se on noloa

Kaveritkaan eivät osallistu

Minulla ei ole ollut minkäänlaista mielikuvaa toiminnasta

Jokin muu syy, mikä?

Miten tärkeänä koet tyttötyön tällä alueella?

1 2 3 4 5

Ei yhtään tärkeää ○ ○ ○ ○ ○ Erittäin tärkeää

Keväällä 2015 Kannelmäen nuorisotalolla järjestettiin ryhmätoimintaa vain tytöille... Jos kaudella 2015-2016 toteutetaan uusi tyttöryhmä, olisitko halukas osallistumaan toimintaan?

Kyllä

En

Jos ryhmä toteutuu, mikä olisi mielestäsi hyvä paikka kokoontua tyttöjen kesken?

Kannelmäen nuorisotalo

Malminkartanon nuorisotalo

Joku muu tila, esim. kirjasto

Mistä asioista haluaisit puhuttavan vain tyttöjen kesken? (Voit valita useamman kuin yhden vaihtoehdon)

Kouluasiat

Tulevaisuus

- Kaverisuhteet
- Kiusaaminen
- Seurustelu
- Pojat/tytöt
- Seksuaalisuus
- Naiseksi kasvaminen
- Monikulttuurisuus
- Harrastukset
- Sosiaalinen media
- Joku muu, mikä?
-

Millainen toiminta olisi sinulle mieluisaa? (Voit valita useamman kuin yhden vaihtoehdon)

- Jutteleminen ryhmässä
- Jutteleminen kahden kesken ohjaajan kanssa
- Erilaiset tutustumiskäynnit (esim. Tyttöjen Talo)
- Erilaiset harrastuskokeilut (esim. tanssi)
- Erilaiset teemapäivät
- Kauneudenhoito
- Ongelmanratkaisuharjoitukset
- Rentoutuminen
- Kokkaaminen
- Käsitöiden tekeminen
- Joku muu, mikä?
-

Mistä haluaisit mieluiten saada tietoa tytöille suunnatusta toiminnasta? (Voit valita useamman kuin yhden vaihtoehdon)

- Nuoriso-ohjaajilta
- Opettajilta
- Kavereilta
- Julisteista ilmoitustauluilta (esim. nutsalta, kirjastosta)
- Facebookista

- Instagramista
- Snapchatista
- WhatsAppista
- MunStadi-nettisivuilta
- Jostain muualta, mistä?

Mitä asioita ajattelet, että tyttöryhmässä käsitellään? (Voit valita useamman kuin yhden vaihtoehdon)

- Kouluasiat
- Tulevaisuus
- Kaverisuhteet
- Kiusaaminen
- Seurustelu
- Pojat/tytöt
- Seksuaalisuus
- Naiseksi kasvaminen
- Monikulttuurisuus
- Harrastukset
- Terveys
- Sosiaalinen media
- Joku muu, mikä?

Jos et ole kiinnostunut osallistumaan tyttöryhmään, minkälainen toiminta olisi sinulle mieluisampaa?

Haluaisin kuitenkin saada tietoa tytöille suunnatusta toiminnasta...

- Nuoriso-ohjaajilta

- Opettajilta
- Kavereilta
- Julisteista ilmoitustauluilta (esim. nutilta, kirjastosta)
- Facebookista
- Instagramista
- Snapchatista
- WhatsAppista
- MunStadi-nettisivuilta
- Jostain muualta, mistä?

- En haluaisi saada tietoa toiminnasta

Onko sinulla vielä muita ideoita, ehdotuksia tai terveisiä? Sana on vapaa!!
